

วิเคราะห์ทำนองหลักเพลงกราวในสองชั้น

โครงสร้างทำนองหลักของเพลงกราวใน

ในการวิเคราะห์โครงสร้างทำนองหลักของเพลงกราวใน ผู้วิจัยได้แบ่งหัวข้อในการอภิปรายดังนี้

1. สัญลักษณ์ในการบันทึกโน้ต
2. รายละเอียดของการวิเคราะห์
 - 2.1 วิเคราะห์รูปแบบ
 - 2.2 วิเคราะห์ระดับเสียงและลูกตก
 - 2.3 วิเคราะห์จังหวะ
 - 2.4 วิเคราะห์กระสวนจังหวะของทำนองเพลง
 - 2.5 สัญลักษณ์ในการบันทึกโน้ต

ในการวิเคราะห์โครงสร้างทำนองหลักนี้ผู้วิจัยได้กำหนดการใช้สัญลักษณ์ในการบันทึกโน้ตดังนี้

1.1 สัญลักษณ์แทนเสียง ในการวิเคราะห์ทำนองหลักเพลงกราวใน สองชั้น ทางฆ้อง ผู้วิจัยได้กำหนดสัญลักษณ์ที่ใช้ในการบันทึกและนำเสนอเป็น โน้ตระบบตัวอักษร ซึ่งเป็นอักษรย่อ 7 ตัว ดังต่อไปนี้

ค	=	โค
ร	=	เร
ม	=	มี
ฟ	=	ฟา
ช	=	ชอล
ล	=	ลา
ท	=	ที
คั	=	โค

หมายเหตุ โน้ตที่มีการประจุด้านบนคือ โน้ตเสียงสูง

1.2 สัญลักษณ์แทนระดับเสียง ในการดำเนินการวิเคราะห์ได้กำหนดใช้สัญลักษณ์ตัวอักษรแทนระดับเสียงทั้ง 7 ทางดังนี้

1. กลุ่มเสียงที่ 1 ซ ล ท X ร ม X = ระดับเสียงเพียงออถ่าง
2. กลุ่มเสียงที่ 2 ค ร ม X ซ ล X = ระดับเสียงเพียงออบน
3. กลุ่มเสียงที่ 3 ล ท ค X ม ฟ X = ระดับเสียงใน
4. กลุ่มเสียงที่ 4 ร ม ฟ X ล ท X = ระดับเสียงนอก
5. กลุ่มเสียงที่ 5 ท ค ร X ฟ ซ X = ระดับเสียงกลาง
6. กลุ่มเสียงที่ 6 ม ฟ ซ X ท ค X = ระดับเสียงกลางแหบ
7. กลุ่มเสียงที่ 7 ฟ ซ ล X ค ร X = ระดับเสียงขวา

ข้อกำหนดในการวิเคราะห์ประโยคเพลง

เนื่องจากในวรรคเพลงของเพลงกราวใน มีช่วงทำนองที่สั้นผู้วิจัยจึงมีข้อกำหนดในการวิเคราะห์ตามจังหวะหน้าทับที่ใช้ตีประกอบเพลงกราวใน โดยวิเคราะห์จากการบันทึกโน้ตเป็นประโยคเพลง โดยในหนึ่งประโยค มีสี่ห้องเพลงหรือ หนึ่งจังหวะหน้าทับดังนี้

XXXX	XXXX	XXXX	XXXX
------	------	------	------

2. รายละเอียดการวิเคราะห์

2.1 วิเคราะห์รูปแบบ

จากการวิเคราะห์เพลงกราวในพบว่าเพลงกราวใน สองชั้น ในทางซ็องเป็นเพลงประเภทสองไม้มีลักษณะเป็นลูกโยน 9 โยน ในเนื้อทำนองมีสองช่วง ช่วงทำนองที่ 1 มี 6 ประโยคเพลง หรือ 6 จังหวะหน้าทับ ช่วงทำนองที่ 2 มี 12 ประโยคหรือ 12 จังหวะหน้าทับมีเสียงลูกตกทั้งหมด 6 เสียง 9 โยนดังนี้

2.1.1 ลักษณะเสียงลูกโยน

1. ลูกโยนเสียงที่ 1 เป็นเสียง โด
2. ลูกโยนเสียงที่ 2 เป็นเสียง เร
3. ลูกโยนเสียงที่ 3 เป็นเสียง ที
4. ลูกโยนเสียงที่ 4 เป็นเสียง มิ
5. ลูกโยนเสียงที่ 5 เป็นเสียง ลา
6. ลูกโยนเสียงที่ 6 เป็นเสียง ฟา
7. ลูกโยนเสียงที่ 7 เป็นเสียง โด (สูง)

2.1.2 ลักษณะลูกโยนทั้งหมดในทำนองเพลงมีทั้งหมด 9 ลูกโยนดังนี้

1. ลูกโยนที่ 1 เป็นเสียง โด
2. ลูกโยนที่ 2 เป็นเสียง เร
3. ลูกโยนที่ 3 เป็นเสียง เร
4. ลูกโยนที่ 4 เป็นเสียง ที
5. ลูกโยนที่ 5 เป็นเสียง มี
6. ลูกโยนที่ 6 เป็นเสียง ลา
7. ลูกโยนที่ 7 เป็นเสียง ฟา
8. ลูกโยนที่ 8 เป็นเสียง มี
9. ลูกโยนที่ 9 เป็นเสียง โด (สูง)

หมายเหตุ มีเสียงลูกโยนที่ต่อจากเสียง โด คือเสียง โดต่ำและเสียง เร แต่ไม่นับเป็น 11 ลูกโยน

เป็นที่น่าสังเกตว่าในลูกโยนเสียงมี ต่อจากเสียงฟา เป็นเสียงซ้ำทำนองคือเสียงมี เสียง โด สูงเสียง โดต่ำและเสียง เรต่ำ โดยเฉพาะเสียง โดกับเสียง เร เป็นการซ้ำเสียงและซ้ำทำนองกับเสียงแรกใน โยนที่ 9 เสียง โด มีการผันเสียงให้สูงขึ้นไปเรื่อยๆ เสียงลูกตกสุดท้ายน่าจะเป็นการย้อนกลับไปเสียง เร ซึ่งเป็นลูกโยนต่อท้ายลงจบ หรือใช้เป็นเสียงลงจบหรือใช้เป็นเสียงเชื่อมต่อไปยังเพลงต้นซุบและไม่ถือว่าเป็นเสียงที่ 7 เพราะจะกลับไปเสียงเดิมและ ในส่วนนี้เป็นส่วนที่ไม่สำคัญ เสียงตกสุดท้ายน่าจะเป็นการโยนกลับไปเสียง เร ซึ่งจากการอ้างถึงการสัมภาษณ์รองศาสตราจารย์พิชิต ชัยเสรี ของอาจารย์รุ่งริวา กิจมี เกี่ยวกับรูปแบบของเพลงกราวในมีลักษณะดังนี้

“เสียงลูกตกสุดท้าย น่าจะเป็นการโยนกลับไปยังเสียงเร ซึ่งเป็นลูกโยนเสียงที่ 7 เพราะจะกลับไปเสียงเดิมเสียงเชื่อมต่อไปเพลงต้นซุบ ไม่ถือว่าเป็น โยนที่ 7 เพราะจะกลับไปเดิมและในส่วนนี้ไม่ถือว่าเป็นส่วนสำคัญ พอหมดโยนที่ 6 จะเลิกไปก็ได้ โดยเฉพาะในเพลงเดี่ยวจะไม่เล่นในทำนองตอนท้าย”

(พิชิต ชัยเสรี อ้างถึงในรุ่งริวา กิจมี, สัมภาษณ์, 23 กันยายน 2539)

จากการวิเคราะห์ความยาวของลูก โยนพบว่า มีข้อสรุปดังนี้

ลูกโยนที่ 1	มีความยาว	7	ประ โยคเพลงหรือ	7	จังหวะ	หน้าทับ
ลูกโยนที่ 2	มีความยาว	7	ประ โยคเพลงหรือ	7	จังหวะ	หน้าทับ
ลูกโยนที่ 3	มีความยาว	5	ประ โยคเพลงหรือ	5	จังหวะ	หน้าทับ
ลูกโยนที่ 4	มีความยาว	4	ประ โยคเพลงหรือ	4	จังหวะ	หน้าทับ
ลูกโยนที่ 5	มีความยาว	10	ประ โยคเพลงหรือ	10	จังหวะ	หน้าทับ
ลูกโยนที่ 6	มีความยาว	6	ประ โยคเพลงหรือ	6	จังหวะ	หน้าทับ
ลูกโยนที่ 7	มีความยาว	7	ประ โยคเพลงหรือ	7	จังหวะ	หน้าทับ
ลูกโยนที่ 8	มีความยาว	6	ประ โยคเพลงหรือ	6	จังหวะ	หน้าทับ
ลูกโยนที่ 9	มีความยาว	6	ประ โยคเพลงหรือ	6	จังหวะ	หน้าทับ

จากการวิเคราะห์พบว่าในลูกโยนที่ 9 เป็นเสียงโดสูงที่ทำนองย้อนทางสูงในลูกโยนสุดท้าย และนอกจากนี้พบว่าในโยนอีกสองเสียง คือ เสียงโดและเสียงเร อีก 16 จังหวะหน้าทับ เป็นลูกโยนที่ซ้ำเสียง และเป็นทำนองลูกโยนเสียงต่ำเพื่อย้อนกลับไปหัวโยนอีกครั้งหนึ่ง จากการอ้างอิงของอาจารย์รุ่งริชา กิจมี ในการสัมภาษณ์รองศาสตราจารย์ ชัยเสรี เรื่องการวิเคราะห์เพลงวิชาวัฒนธรรมดนตรี หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวัฒนธรรมเพื่อพัฒนาชุมชน มหาวิทยาลัยมหิดล ได้กล่าวว่า ส่วนท้ายทั้งสองเสียงนี้จะบรรเลงหรือไม่ก็ได้ ไม่ถือว่าเป็นส่วนสำคัญและในทางเดียวทำนองส่วนนี้จะตัดไปทำทางเดียว เฉพาะเสียงโดในลูกโยนสุดท้ายที่เป็นเสียงสูงเท่านั้น

ในการสัมภาษณ์ผู้รู้ในทางปี่พาทย์ 3 ท่านเกี่ยวกับลักษณะการแบ่งลูกโยนในเพลงกราวในได้ข้อสรุปในเรื่องจำนวนลูกโยนที่ ตรงกันซึ่งสอดคล้องกับการแบ่งลักษณะลูกโยนของผู้วิจัยทั้งทำนองลูกโยนและเนื้อทำนองหลัก ดังนี้

“เพลงกราวในมีลูกโยนทั้งหมด 6 เสียง ในทางปี่พาทย์จะบรรเลงเสียงที่ 7-8 คือเสียงโดต่ำกับเสียงเรต่ำ ซึ่งในทางปี่พาทย์นิยม บรรเลงย้อนกลับไปใหม่ เนื่องจากขอบเขตเสียงของปี่พาทย์ และเครื่องสายต่างกัน โดยเฉพาะในซอด้วงเทียบกับเครื่องดนตรีในวงปี่พาทย์เขตเสียงน้อยกว่าไม่สามารถทำทางได้ยาวกว่าและโดยธรรมชาติของเสียงและเครื่องดนตรีผู้บรรเลงทางปี่พาทย์จะทำได้นานกว่า ส่วนจำนวนลูกโยนในเพลงกราวในก็ถือว่าถูกต้องแล้วคือมี 9 โยน”

(ไชยยะ ทางมีศรี, สัมภาษณ์, 12 ธันวาคม 2548)

“ลูกโยนเพลงกราวในมี 6 เสียง ไม่ว่าทางเดียวกับทำนองหลักต้องเท่ากัน
แต่ว่าจำนวนลูกโยนอาจจะไม่เท่ากันก็ได้แต่ที่แบ่งมา 9 โยนก็นับว่าถูกต้องแล้ว”
(จูติพล น้อยนิคย์, สัมภาษณ์, 7 ธันวาคม 2548)

“เพลงกราวในทางฆ้อง มีเสียงลูกโยน 6 เสียงและในเนื้อทำนองหลักต้อง
เล่นให้ครบ จากการแบ่ง ลูกโยนเป็น 9 ลูกโยนก็ถูกต้องแล้วบางเสียงอาจจะมี
โยนสั้น ยาวไม่ถึงว่าผิด เพราะแล้วแต่ภูมิปัญญาของผู้แต่งว่าจะมีความวิจิตรพิสดาร
ขนาดไหน” (จิรัส อางณรงค์, สัมภาษณ์, 11 ธันวาคม 2548)

จากข้อสรุปดังกล่าวเป็นการยืนยันจากผู้รู้ทั้ง 3 ท่านว่า เพลงกราวในทำนองหลักในทาง
ฆ้องมีเสียงลูกโยน 6 เสียงและการที่ผู้วิจัยได้แบ่งลูกโยนออกเป็น 9 ลูกโยนถือว่าถูกต้องซึ่งใน
ลูกโยนทั้ง 6 เสียง (โค เร ที มี ลา ฟา) อาจจะมี ความสั้นยาวไม่เท่ากัน ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับประพันธ์
ของผู้แต่งที่จะสามารถประดิษฐ์ทำนองให้วิจิตรพิสดารหรือสั้น ยาวเท่าใดก็ได้

ในการวิเคราะห์ทำนองหลักดังกล่าวผู้วิจัยจะทำการวิเคราะห์และใช้การบันทึกโน้ตเพื่อการ
วิเคราะห์โดยการแบ่งมือฆ้องดังนี้

มือฆ้องลูกที่ 1-6 ใช้จุดล่าง เช่น ร ม ฟ ช ล ท

มือฆ้องลูกที่ 14-16 ใช้จุดบน คี ร มี นอกเหนือจากนี้ไม่ต้องใช้จุดดังนี้

การบันทึกมือห้อง แสดงลูกโยน

ลูกโยนที่ 1 เสียง โด

มือขวา	-- รรม	- ซ - ล	- ซ - -	- คํ - คํ
มือซ้าย	- ค - -	- ซ - ล	- ร - ค	- - - -

มือขวา	รํ คํ - -	คํล - -	ลซ - -	ซม - -
มือซ้าย	- - ลซ	- - ซม	- - มร	- - รค

มือขวา	ม - รรม	ซ - มซ	- - ซล	คํ - ลํคํ
มือซ้าย	- ค - -	- ร - -	รม - -	- ซ - -

มือขวา	รํคํ - -	คํล - -	ลซ - -	ซม - -
มือซ้าย	- - ลซ	- - ซม	- - มร	- - รค

มือขวา	- - - ค	- - - ค	- - - ค	- ค - -
มือซ้าย	- ซ - -	- ซ - -	- ซ - -	- ซ - -

มือขวา	- - - ค	- - - ค	- - - ค	- ค - -
มือซ้าย	- ซ - -	- ซ - -	- ซ - -	- ซ - -

มือขวา	- - - ค	- ค - -	- - - ค	- ค - -
มือซ้าย	- ซ - -	- ซ - -	- ซ - -	- ซ - -

โยนเสียง โด

ลูกโยนที่ 2 เสียงเร

มือขวา	- - - ค	- - รรม	- ม - -	รม - ร
มือซ้าย	- ซ - -	- ค - -	- - รค	- - - ล

มือขวา	- - ซซ	- ล - ท	- ซ - ล	- - ทท
มือซ้าย	- - ซ - -	- ล - ท	- ซ - ล	- ท - -

มือขวา	--ซซ	ลท-ล	-ซ-ฟ	-ม-ร
มือซ้าย	-ซ--	-ท-ล	-ซ-ฟ	-ม-ร

มือขวา	-ร-ท	ลล--	--ลท	--คร
มือซ้าย	-ซ--	-ซ-ร	-ซ--	ลท--

มือขวา	--รม	--ฟซ	-ล--	ซฟ--
มือซ้าย	-ค--	รม--	ฟ-ซฟ	--มร

มือขวา	-ร-ร	-ร-ร	-ร-ร	-ร-ร
มือซ้าย	---ซ	---ร	---ซ	---ร

มือขวา	-ร-ร	-ร-ร	-ร-ร	-ร-ร
มือซ้าย	---ซ	---ร	---ซ	---ร

ลูกโยนเสียงเร

ลูกโยนที่ 3 เสียงเร

มือขวา	--รม	-ท-ล	--ม	-ร--
มือซ้าย	-ค--	-ท-ล	--ท--	-ล--

มือขวา	--รม	-ท-ล	--ม	-ร--
มือซ้าย	-ค--	-ท-ล	--ท--	-ล--

มือขวา	---ซ	ลท-ล	---ม	-ร--
มือซ้าย	-ซ--	-ท-ล	-ท--	-ล--

มือขวา	-ซ-ล	-ท-ล	-ซ-ล	-ท-ร
มือซ้าย	-ซ-ล	-ท-ล	-ซ-ล	-ท-ร

มือขวา	-- ซซ	ลท - ล	- ซ - ฟ	- ม - ร
มือซ้าย	- ซ --	- ท - ล	- ซ - ฟ	- ม - ร

ลูกโยนเสียงเร

ลูกโยนที่ 4 เสียงที

มือขวา	- ฟ - ม	- ร - ท	-- ลท	- ร - ท
มือซ้าย	- ฟ - ม	- ร - ท	- ซ --	- ร - ฟ

มือขวา	- ฟ - ม	- ร - ท	-- ลท	- ร - ท
มือซ้าย	- ฟ - ม	- ร - ท	- ซ --	- ร - ฟ

มือขวา	- มร -	- ร -	- มร -	- ร
มือซ้าย	--- ล	-- ท -	--- ล	- ท

มือขวา	- มร -	- ร -	- มร -	- ร
มือซ้าย	--- ล	-- ท -	--- ล	- ท

ลูกโยนเสียงที

ลูกโยนที่ 5 เสียงมี

มือขวา	- ฟ - ม	-- ร -	ค ---	-- รม
มือซ้าย	----	--- ล	ทล - ท	- ค - -

มือขวา	-- รม	- ซ - ล	- ท - ล	- ซ - ม
มือซ้าย	- ค - -	- ซ - ล	- ท - ล	- ซ - ม

มือขวา	--- ม	--- ร	-- มร	-- มม
มือซ้าย	--- ม	--- ร	--- ร	- ม - -

มือขวา	- ม - ม	- ม - ม	- ม - ม	- ม - ม
มือซ้าย	--- ล	--- ม	--- ล	--- ม

มือขวา	- ม - ม	- ม - ม	- ม - ม	- ม - ม
มือซ้าย	- - - ล	- - - ม	- - - ล	- - - ม

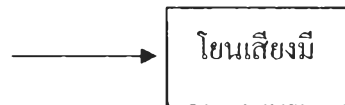
มือขวา	- - ร ม	- ม - -	- - ร ม	- ม - -
มือซ้าย	- ค - -	- ม - -	- ค - -	- ท - -

มือขวา	- - ร ม	- ม - -	- - ร ม	- ม - -
มือซ้าย	- ค - -	- ม - -	- ค - -	- ท - -

มือขวา	- ท - -	ท ล - -	- - ร ม	- ม - -
มือซ้าย	- - ล ซ	- - ซ ม	- ค - -	- ท - -

มือขวา	- ท - -	ท ล - -	- - ร ม	- ม - -
มือซ้าย	- - ล ซ	- - ซ ม	- - ค -	- ท - -

มือขวา	- - ร ม	- ม - -	- - ร ม	- ม - -
มือซ้าย	- ค - -	- ท - -	- ค - -	- ท - -

ลูกโยนที่ 6 เสียงลา

มือขวา	- ม - -	ม ร - ม	- ล - -	ซ ซ - ล
มือซ้าย	ร - - ท	- ล - ท	- ล - ซ	- - - ล

มือขวา	- ซ - -	ล ท - ร	- ม - ร	- ท - ล
มือซ้าย	- ร - -	ซ - - - ร	- ม - ร	- ท - ล

มือขวา	- - - ล	- - - ซ	- - ล ซ	- - ล ล
มือซ้าย	- - - ล	- - - ซ	- - - ซ	- ล - -

มือขวา	- ล - ล	- ล - ล	- ล - ล	- ล - ล
มือซ้าย	--- ร	--- ล	--- ร	--- ล

มือขวา	- ล - ล	- ล - ล	- ล - ล	- ล - ล
มือซ้าย	--- ร	--- ล	--- ร	--- ล

โยนเสียงลา

ลูกโยนที่ 7

มือขวา	-- ทท	- ล - ท	- ร - ท	- ล - ฟ
มือซ้าย	- ท --	- ล - ท	- ร - ท	- ล - ค

มือขวา	- ท --	ลฟ --	--- ร	-- มฟ
มือซ้าย	-- ลฟ	-- มร	- ล --	- ร --

มือขวา	-- มฟ	- ล - ท	- ร - ท	- ล - ฟ
มือซ้าย	- ร --	- ล - ท	- ร - ท	- ล - ฟ

มือขวา	--- ฟ	--- ม	-- ฟม	-- ฟฟ
มือซ้าย	--- ฟ	--- ม	--- ม	- ฟ --

มือขวา	- ฟ - ฟ	- ฟ - ฟ	- ฟ - ฟ	- ฟ - ฟ
มือซ้าย	--- ท	--- ฟ	--- ท	--- ฟ

มือขวา	- ฟ - ฟ	- ฟ - ฟ	- ฟ - ฟ	- ฟ - ฟ
มือซ้าย	--- ท	--- ฟ	--- ท	--- ฟ

มือขวา	- ทล -	- ล --	- ทล -	- ล --
มือซ้าย	--- ม	--- ฟ	--- ม	--- ฟ

โยนเสียงฟา

มือขวา	- ทล -	- ล --	- ทล -	- ล --
มือซ้าย	--- ร	--- ม	--- ร	--- ม

มือขวา	- ซ --	- ฟ - ฟ	- ฟ --	- ม - ม
มือซ้าย	-- ฟม	-- ฟ -	-- มร	-- ม -

มือขวา	- ซ --	- ฟ - ฟ	- ฟ --	- ม - ม
มือซ้าย	-- ฟม	-- ฟ -	-- มร	-- ม -

มือขวา	--- ม	--- ม	- ฟ --	ฟ --- ม
มือซ้าย	- ท --	- ร --	----	- มร --

มือขวา	--- ม	--- ม	- ฟ --	ฟ --- ม
มือซ้าย	- ท --	- ร --	----	- มร -

มือขวา	- ฟ --	ฟ -- ม	- ฟ --	ฟ -- ม
มือซ้าย	----	- มร -	----	- มร -

→ โยนเสียงมี

ลูกโยนที่ 9

มือขวา	--- ค	-- รม	- ล --	ชม --
มือซ้าย	- ซ --	- ค --	-- ชม	-- รค

มือขวา	- ท --	- ล --	- ซ - ซ	--- ค
มือซ้าย	-- ลซ	--- ซ	--- ร	--- ค

มือขวา	- ซ - ค	- ร - ม	- ม - ม	- ร - ค
มือซ้าย	- ร - ค	- ร - ม	- ซ - ม	- ร - ค

มือขวา	---ค	---ท	--คท	--คค
มือซ้าย	---ค	---ท	---ท	-ค--

มือขวา	-ค-ค	-ค-ค	-ค-ค	-ค-ค
มือซ้าย	---ฟ	---ค	---ฟ	---ค

มือขวา	-ค-ค	-ค-ค	-ค-ค	-ค-ค
มือซ้าย	---ฟ	---ค	---ฟ	---ค

→ โยนเสียงโคสูง

หมายเหตุ ในทำนองเพลงคอนท่ายที่น่าจะจัดอยู่ในโยนเสียงที่ 7, 8 โบราณจารย์ท่านไม่นับว่าเป็น ลูกโยนเนื่องจากเป็นเสียงที่โยนกลับไปเสียงเดิมคือเสียง โคและเสียง เร ดังนี้

มือขวา	-ช-ล	--คค	-ม-ร	--คค
มือซ้าย	-ร-ม	-ค--	-ม-ร	-ค--

มือขวา	-ช-ล	--คค	-ม-ร	--คค
มือซ้าย	-ร-ม	-ค--	-ม-ร	-ค--

มือขวา	-ม-ร	-ค-ร	-ม-ร	--คค
มือซ้าย	-ม-ร	-ค-ร	-ม-ร	-ค--

มือขวา	-ม-ร	-ค-ร	-ม-ร	--คค
มือซ้าย	-ม-ร	-ค-ร	-ม-ร	-ค--

มือขวา	-ม-ร	--คค	-ม-ร	--คค
มือซ้าย	-ม-ร	-ค--	-ม-ร	-ค--

มือขวา	รค--	คค--	ลช--	ชม--
มือซ้าย	--ลช	--ชม	--มร	--รค

มือขวา	---ค	---ค	---ค	-ค--
มือซ้าย	-ช--	-ช--	-ช--	-ช--

มือขวา	---ค	---ค	---ค	-ค--
มือซ้าย	-ช--	-ช--	-ช--	-ช--

มือขวา	---ค	-ค--	---ค	-ค--
มือซ้าย	-ช--	-ช--	-ช--	-ช--

→ เสียงโด (ย่อนทัวโยน)

มือขวา	---ค	--รม	-ม--	รม-ร
มือซ้าย	-ช--	-ค--	--รค	---ค

มือขวา	--ชช	-ค-ท	-ช-ค	--ทท
มือซ้าย	-ช--	-ค-ท	-ช-ค	-ท--

มือขวา	--ชช	คท-ค	-ช-ฟ	-ม-ร
มือซ้าย	-ช--	-ท-ค	-ช-ฟ	-ม-ร

มือขวา	-ร-ท	ค-ค-	--คท	--คค
มือซ้าย	-ช--	-ช-ร	-ช--	คท--

มือขวา	--รม	--ฟช	-ค--	ชฟ--
มือซ้าย	-ค--	รม--	ฟ-ชฟ	--มร

มือขวา	-ร-ร	-ร-ร	-ร-ร	-ร-ร
มือซ้าย	---ช	---ร	---ช	---ร

มือขวา	-ร-ร	-ร-ร	-ร-ร	-ร-ร
มือซ้าย	---ช	---ร	---ช	---ร

→ กลับไปเสียง เร เสียงเดิม
ถือเป็นลูก โยนที่ซ้ำเสียง

2.1.3 ลักษณะเนื้อทำนอง ในเนื้อทำนองหลักของเพลงกราวใน สองชั้น ที่นิยมนำมา ทำทางเดียวในเครื่องดำเนินทำนองของวงเครื่องสาย ครูปี่บับ คงลายทอง กล่าวไว้ในบทสัมภาษณ์ว่า

“ถ้าเป็นเครื่องสายอย่างเช่น ซอหรือ จะเข้ ที่นำเพลง กราวในมาทำทางเดียว มักจะใช้เนื้อทำนองในท่อนที่ 1 (วรรคแรก) ของสองชั้น (- ครม / - ท - ล / - ท - ม / - ร - - และ ไม่ต้องย่อนต้น) ส่วนเนื้อ ทำนองช่วง ที่ 2(วรรคที่ 2) มี 6 บรรทัด เริ่มตั้งแต่ -ซลท / - ท - ท / - ร - ท - / เป็นต้นไป เท่านั้น ส่วน ทางปี่พาทย์นิยมบรรเลงกราวในสามชั้นในท่อนที่ 1, 2, 3 เพราะทาง ปี่พาทย์จะแสดงความสามารถในการเดี่ยวยาวนานกว่า” (ปี่บับ คงลายทอง , สัมภาษณ์, 17 พฤศจิกายน 2548)

“ในการทำทางเดียว ของปี่พาทย์และเครื่องสาย แตกต่างกัน เครื่องสายจะเดี่ยวสองชั้น ส่วนปี่พาทย์โดยเฉพาะ เครื่องตีจะเดี่ยวสามชั้น เพราะปี่พาทย์จะบรรเลงทนกว่าใช้กำลัง มากและนานกว่าเพราะธรรมชาติของเครื่องดนตรีเอื้อให้อยู่แล้ว และในแต่ละ โยนกั้สั้นยาวไม่เท่ากัน แล้วแต่ภูมิปัญญาของผู้แต่ง แต่ละคน จะทำให้วัจิตรพิสดารแค่ไหนก็ได้ โยนจะสั้นหรือยาว ไม่ถือว่าผิดเพราะเป็นลูกโยนไม่ใช่เนื้อทำนอง แต่ถ้าเนื้อทำนอง ไม่ครบในทำนองหลักถือว่าผิด” (กำนันสำราญ เกิดผล, สัมภาษณ์, 18 พฤศจิกายน 2548)

“ในเนื้อทำนองหลักเพลงกราวในมี 2 ช่วงนะ... ช่วงแรก หรือวรรคแรกมี 3 บรรทัดหรือ 6 จังหวะหน้าทับ คือ ทำนอง / - คร ม / - ท - ล / - ท - ม / - ร - - / เป็นต้นไปซึ่งไม่ต้องย่อนต้นส่วน เนื้อทำนองช่วง ที่ 2 มี 6 บรรทัด เริ่มตั้งแต่ -ซลท - ท - ท - ร - ท - ล - ท - ล - ซ - ซ - ซ - ล - ท - ท - ท เป็นต้นไป ซึ่งช่วงที่ 2 หรือ วรรคที่ 2 นี้ต้องย่อนต้นนะ...” (จิรัส อัจฉรงค์, สัมภาษณ์, 11 ธันวาคม 2548)

จากการสัมภาษณ์ท่านผู้รู้ ทางดนตรีไทยสามารถสรุปได้ว่า ในการทำทางเดี่ยวของเครื่องดนตรีในวงเครื่องสายไทย นิยมนำทำนองหลัก ทั้งลูกโยนและเนื้อทำนองหลัก ในท่อนที่ 1 อัตราสองชั้นมาทำทางเดี่ยวแต่ในทางปีพาทย์ นิยมนำทำนองหลักในอัตราสามชั้นมาทำ เพราะธรรมชาติของเครื่องดนตรีแตกต่างกัน นอกจากนี้ยังพบว่าลักษณะของเนื้อทำนองหลักมี 2 ช่วงหรือ 2 วรรค วรรคแรกไม่ต้องย่อนต้น ช่วงที่ 2 หรือวรรคที่สองมีการย่อนต้น ส่วนความสำคัญของเพลงกราวในอยู่ที่เนื้อทำนองหลักซึ่งจะขาดหรือเกินไม่ได้ถือว่าผิดหลัก ทำนองที่เป็นลูกโยนสามารถประดิษฐ์ให้สั้น ยาวเท่าใดก็ได้ แล้วแต่ภูมิปัญญา และความสามารถของผู้ประพันธ์ ลักษณะของเนื้อทำนองดังกล่าวทั้งครูปี่ กำนันตำราญและอาจารย์จรัส ได้ให้สาระที่ตรงกัน ตามลักษณะโน้ตที่แบ่งมือฆ้องไว้ดังนี้

ตัวอย่าง เนื้อทำนองหลักเพลงกราวใน สองชั้นท่อน 1 (ช่วงทำนองที่ 1)

(ไม่ย่อนต้น มี 6 จังหวะ)

มือขวา	--รม	-ท-ล	---ม	-ร--
มือซ้าย	-ค--	-ท-ล	-ท--	-ล--

มือขวา	--รม	-ท-ล	---ม	-ร--
มือซ้าย	-ค--	-ท-ล	-ท--	-ล--

มือขวา	-ฟ--	-ม-ฟ	---ม	----
มือซ้าย	---ร	----	-ท--	-ร-ท

มือขวา	--ลท	-ล--	-ล-ล	-ฟ--
มือซ้าย	-ช--	---ฟ	---ฟ	--มร

มือขวา	-ฟ--	-ม-ฟ	---ม	----
มือซ้าย	---ร	----	-ท--	-ร-ท

มือขวา	--ลท	-ล--	-ล-ล	-ฟ--
มือซ้าย	-ช--	---ฟ	---ฟ	--มร

ทำนองท่อน 1 (ช่วงทำนองที่ 2 มีการย้อนต้น **)

มือขวา	-- ลท	-- ทท	- ร - ท	- ล - ท
มือซ้าย	- ซ --	- ท --	- ร - ท	- ล - ท

มือขวา	- ล - ซ	-- ซซ	- ล - ท	-- ทท
มือซ้าย	- ล - ซ	- ซ --	- ล - ท	- ท --

มือขวา	-- ลท	- ร - ม	- ม - ม	- ร - ท
มือซ้าย	- ซ --	- ร - ม	- ซ - ม	- ร - ท

มือขวา	- ล - ซ	-- ซซ	- ล - ท	-- ทท
มือซ้าย	- ล - ซ	- ซ --	- ล - ท	- ท --

มือขวา	--- ล	- ทล -	- ล --	ซ ----
มือซ้าย	- ล --	--- ฟ	----	- ฟม - ฟ

มือขวา	- ฟ --	--- ร	-- มฟ	--- ล
มือซ้าย	-- มร	- ล --	- ร --	- ล --

มือขวา	- ด --	- ท - ด	--- ท	----
มือซ้าย	--- ล	----	- ฟ --	- ล - ฟ

มือขวา	- ฟ --	--- ร	-- มฟ	--- ล
มือซ้าย	-- มร	- ล --	- ร --	- ล --

มือขวา	- ท - ล	-- รร	- ฟล -	ฟม --
มือซ้าย	- ท - ล	- ท --	--- ม	-- รท

มือขวา	-- ลท	- ล --	- ล - ล	- ฟ --
มือซ้าย	- ซ --	--- ฟ	--- ฟ	-- มร

มือขวา	- ฟ --	- ม - ฟ	--- ม	----
มือซ้าย	--- ร	----	- ท --	- ร - ท

มือขวา	-- ลท	- ล --	- ล - ล	- ฟ --
มือซ้าย	- ซ --	--- ฟ	--- ฟ	-- มร

** ย้อนต้น

จากข้อมูลที่อยู่ทางด้านคนตรีไทยได้กล่าวถึงลักษณะของลูกโยนและเนื้อทำนอง สามารถสรุปเป็นข้อสังเกตได้ว่า

1. ลูกโยนในทำนองหลักของเพลงกราวใบ สองชั้นมีทั้งหมด 9 ลูกโยน 6 เสียง
2. ในการทำทางเดียวของแต่ละเครื่องมือความยาวจะแตกต่างกันไม่ถือว่าผิดเพราะสามารถทำสั้นยาวได้ตามความรู้ความสามารถของผู้ประดิษฐ์
3. ในเนื้อทำนองที่นำมาทำทางเดียวของเครื่องสายไทย (ใช้ท่อนที่ 1 มี 2 ทำนอง)
4. การทำทางเดียวถ้าเนื้อทำนองหลักไม่ครบถือว่าผิด

จากลักษณะของเพลงกราวในที่ได้อีกมาแล้วในข้างต้นนั้น สามารถอธิบายสังคีตลักษณะได้ดังนี้ ก ข ก ง จ ฉ ช ญ ฎ ฏ ฐ กั /

- ก แทนลูกโยนที่ 1 ตั้งแต่จังหวะที่ 1-7
- ข แทนลูกโยนที่ 2 ตั้งแต่จังหวะที่ 1-7
- ค แทนเนื้อทำนองหลักช่วงที่ 1 (ไม่ย้อนต้น)
- ง แทนลูกโยนที่ 3 ตั้งแต่จังหวะที่ 1-5
- จ แทนลูกโยนที่ 4 ตั้งแต่จังหวะที่ 1-5
- ช แทนลูกโยนที่ 5 ตั้งแต่จังหวะที่ 1-10
- ญ แทนลูกโยนที่ 6 ตั้งแต่จังหวะที่ 1-7
- ฉ แทนลูกโยนที่ 7 ตั้งแต่จังหวะที่ 1-7
- ช แทนลูกโยนที่ 8 ตั้งแต่จังหวะที่ 1-6
- ญ แทนลูกโยนที่ 9 ตั้งแต่จังหวะที่ 1-6
- กั แทนเสียง โยนที่ซ้ำทำนองจังหวะที่ 1-6
- / แทนการลงจบ

2.2 วิเคราะห์ระดับเสียง และลูกตกของเพลง

ข้อกำหนดในเรื่องระดับเสียงและลูกตก

1. บันไดเสียงในการวิเคราะห์ครั้งนี้หมายถึง การกำหนดทางหรือระดับเสียงของเครื่องดนตรี ซึ่งในการดำเนินการวิเคราะห์ครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดระดับเสียงตามลักษณะของวงปี่พาทย์เป็นหลัก
2. คำว่า “กลุ่มเสียงปัญญามูล” หมายถึงบันไดเสียงที่ใช้เสียงหลักอยู่ที่ 5 เสียง หรือเรียกว่ากลุ่มของ 5 เสียงตัวอย่างเช่น

1. กลุ่มเสียงที่ 1 คร ม X ซ ล X = ระดับเสียงเพียงออบน
2. กลุ่มเสียงที่ 2 ซ ล ท X ร ม X = ระดับเสียงเพียงออล่าง
3. กลุ่มเสียงที่ 3 ร ม ฟ X ล ท X = ระดับเสียงทางนอก

3. ลูกตก หมายถึง ตัวโน้ต หรือ เสียงสุดท้ายของประโยค ซึ่งจะปรากฏในตำแหน่งที่ห้องสุดท้ายและการแสดงลูกตกใช้สัญลักษณ์ \bigcirc แสดงให้เห็นอย่างชัดเจนดังนี้ ตำแหน่งลูกตก

4.

- ครม	- ซ - ล	- ซ - คี	- คี - \bigcirc คี
-------	---------	----------	----------------------

5. การบันทึกโน้ตสำหรับการวิเคราะห์ระดับเสียง จะใช้โน้ตบรรทัดเดี่ยวประจูดังตัวอย่างต่อไปนี้

ประโยคที่	โน้ตห้องที่ 1	โน้ตห้องที่ 2	โน้ตห้องที่ 3	โน้ตห้องที่ 4
1	- ครม	- ซ - ล	- ซ - คี	- คี - คี

จากการวิเคราะห์ทำนองหลักของเพลงกราวใน พบกลุ่มเสียงปัญญามูล ที่ปรากฏในลูกโยน

6 โยนดังนี้

- ลูกโยนที่ 1 กลุ่มเสียงที่พบคือ คร ม X ซ ล X = ระดับเสียงเพียงออบน
- ลูกโยนที่ 2 กลุ่มเสียงที่พบคือ คร ม X ซ ล X = ระดับเสียงเพียงออบน
- ลูกโยนที่ 3 กลุ่มเสียงที่พบคือ ร ม ฟ X ล ท X = ระดับเสียงทางนอก
- ลูกโยนที่ 4 กลุ่มเสียงที่พบคือ ร ม ฟ X ล ท X = ระดับเสียงทางนอก
- ลูกโยนที่ 5 กลุ่มเสียงที่พบคือ ซ ล ท X ร ม X = ระดับเสียงเพียงออล่าง
- ลูกโยนที่ 6 กลุ่มเสียงที่พบคือ ร ม ฟ X ล ท X = ระดับเสียงทางนอก

โดยผู้วิจัยจะแสดงโน้ตเพลงกราวในทำนองหลักในแต่ละ โยนซึ่งจะอยู่ในกลุ่มเสียงต่าง ๆ และ 9 ลูกโยน ดังต่อไปนี้

ลูกโยนที่ 1 เสียงโด (กลุ่มเสียงที่พบคือ คร ม X ซ ล X ทางเพียงออบน)

ประโยคที่	โน้ตห้องที่ 1	โน้ตห้องที่ 2	โน้ตห้องที่ 3	โน้ตห้องที่ 4
1	- คร ม	- ซ - ล	- ซ - คํ	- คํ - คํ
2	ริ คํ ล ซ	คํ ล ซ ม	ล ซ ม ร	ซ ม ร ค
3	ม คร ม	ซ ร ม ซ	ร ม ซ ล	คํ ซ ล คํ
4	ริ คํ ล ซ	คํ ล ซ ม	ล ซ ม ร	ซ ม ร ค
5	- ซ - ค	- ซ - ค	- ซ - ค	- ค - -
6	- ซ - ค	- ซ - ค	- ซ - ค	- ค - -
7	- ซ - ค	- ค - -	- ซ - ค	(ค) - -

ลูกโยนที่ 1 กลุ่มเสียงที่พบคือ คร ม X ซ ล X (ทางเพียงออบน) เสียงลูกตกของลูกโยนนี้คือ เสียงโด และทำยของประโยคที่ 5-7 เป็นเสียงที่ตกก่อนจังหวะ ในทุกประโยคเพลง รูปแบบกระสวนทำนองที่ปรากฏมิได้มีการใช้หลุมเสียง¹ หรือ เสียงที่เป็น 4th degree² และ 7th degree การลงจบในประโยคนี้มีการลงจบที่ลูกตกเสียง โด ซึ่งเป็นเสียง 1st degree ในลูกโยนที่ 1 นี้ ไม่ปรากฏการใช้สะพานเชื่อมเสียง ในทำยของประโยค จบด้วยลูกตกเสียงโด ที่ขึ้นอยู่ในเสียงเดียวหลาย ๆ ครั้ง ในลักษณะคู่ 4 การขึ้นอยู่ในเสียง โด เสียงเดียวแล้วเคลื่อนทำนองไปยัง โยนที่ 2 ที่มีลูกตกทำยห้องเช่นเดียวกับลูกโยนที่ 1 ทำให้กลมกลืนและส่งทำนองให้มีความไพเราะมากยิ่งขึ้น

ลูกโยนที่ 2 เสียงเร (กลุ่มเสียงที่พบคือ คร ม X ซ ล X ทางเพียงออบน)

ประโยคที่	โน้ตห้องที่ 1	โน้ตห้องที่ 2	โน้ตห้องที่ 3	โน้ตห้องที่ 4
1	- ซ - ค	- คร ม	- ม ร ค	ร ม - ร
2	- ซ ซ ซ	- ล - ท	- ซ - ล	- ท ท ท
3	- ซ ซ ซ	ล ท - ล	- ซ - ฟ	- ม (ร)
4	- ร - ท	ล ซ - ร	- ซ ล ท	ล ท คร

¹ หลุมเสียง คือ เสียงที่ขกเว้นในบันไดเสียง

² Degree คือ ชั้น เสียงในดนตรีไทย

ประโยคที่	โน้ตห้องที่ 1	โน้ตห้องที่ 2	โน้ตห้องที่ 3	โน้ตห้องที่ 4
5	- คร ม	ร ม ฟ ซ	ฟ ล ซ ฟ	ซ ฟ ม ร
6	- ร - ซ	- ร - ร	- ร - ซ	- ร - ร
7	- ร - ซ	- ร - ร	- ร - ซ	- ร - ร

ลูกโยนที่ 2 นี้ยังคงอยู่ในกลุ่มเสียง คร ม X ซ ล X (ทางเพียงออบน) เพียงแต่มีการทำทำนองที่เปลี่ยนไป ในประโยคที่ 2 และมีการทำสะพานเชื่อมเสียง ในประโยคที่ 3 นอกจากนี้ยังพบว่ามีการใช้หลุมเสียงหรือเสียงที่เป็น 7th degree ในประโยคที่ 2 ห้องที่ 2, 4 ในประโยคที่ 3 ห้องที่ 2 และประโยคที่ 4 ห้องที่ 1,3 และห้องที่ 4 เสียงเร ลักษณะการลงจบของโยนที่ 2 นี้ มีการลงจบที่ลูกตกเสียง เร ซึ่งเป็น 2nd degree เสียงนี้มีการลงจบที่เสียง เร มีการซ้ำทำนองโดยยืนอยู่ในเสียงเดียวหลาย ๆ ครั้งเช่นเดียวกับโยนที่ 1

โยนที่ 3 เสียงเร (กลุ่มเสียงที่พบคือ ร ม ฟ X ล ท X ทางนอก)

ประโยคที่	โน้ตห้องที่ 1	โน้ตห้องที่ 2	โน้ตห้องที่ 3	โน้ตห้องที่ 4
1	- ครม	- ท - ล	- ท-ม	- ร--
2	- ครม	- ท - ล	-ท-ม	- ร--
3	- ซ- ซ	ลท-ล	-ท- ม	- ร - -
4	- ซ- ล	- ท-ล	- ซ- ล	- ท-ร
5	- ซซซซ	ลท - ล	- ซ - ฟ	- ม- ร

ในลูกโยนที่ 3 นี้ยังอยู่ในกลุ่มเสียง ร ม ฟ X ล ท X (ทางนอก) และ พบว่ามีการใช้หลุมเสียงหรือเสียงที่เป็น 7th degree ใน ห้องที่ 1 ในประโยคที่ 1 และ 2 และ ใช้หลุมเสียงหรือ 4th degree ในห้องที่ 1 ประโยคที่ 5 ในโยนนี้มีการลงจบที่ลูกตกเสียง เร ซึ่งเป็น 2nd degree นอกจากนี้ ยังพบว่ามีการใช้สะพานเชื่อมเสียงในประโยคที่ 5 และมีการซ้ำทำนองในประโยคที่ 1 และ 2

ลูกโยนที่ 4 เสียงที (กลุ่มเสียงที่พบคือ ร ม ฟ X ล ท X ทางนอก)

ประโยคที่	โน้ตห้องที่ 1	โน้ตห้องที่ 2	โน้ตห้องที่ 3	โน้ตห้องที่ 4
1	- ฟ- ม	-ร- ท	- ซลท	- ร- ท
2	- ฟ- ม	-ร- ท	- ซลท	- ร- ท

ประโยคที่	โน้ตห้องที่ 1	โน้ตห้องที่ 2	โน้ตห้องที่ 3	โน้ตห้องที่ 4
3	- มรล	-ร-ท	- มรล	-ร - ท
4	- มรล	-ร-ท	- มรล	-ร - ท

ลูกโยนที่ 4 เป็นกลุ่มเสียง ร ม ฟ X ล ท X (ทางนอก) ประโยคที่ 1-4 ไม่พบการใช้ หลุมเสียงหรือใช้ 4th degree แต่อย่างไร แต่พบว่ามีการใช้หลุมเสียงใน 7th degree ในห้องที่ 1 ของประโยคที่ 1 และ 2 การลงจบของลูกโยนจบที่เสียงลูกตกเสียงที่ ซึ่งเป็น 3rd degree ทำนองเพลงในลูกโยนนี้อัฒณะทำนองใช้เสียงต่ำเกือบทั้งหมด ลักษณะเด่นของลูกโยนนี้คือ การซ้ำทำนอง เพื่อให้เกิดความไพเราะ

ลูกโยนที่ 5 เสียงมี (กลุ่มเสียงที่พบคือ คร ม X ซ ล X ทางเพียงออบน)

ประโยคที่	โน้ตห้องที่ 1	โน้ตห้องที่ 2	โน้ตห้องที่ 3	โน้ตห้องที่ 4
1	- ฟ- ม	-ร--	คทล - ท	-क्रम
2	- ครม	- ซ- ล	- ท- ล	- ซ- ม
3	--- ม	--- ร	- - มร	-มมม
4	-ม-ล	-ม-ม	-ม-ล	-ม-ม
5	-ม-ล	-ม-ม	-ม-ล	-ม-ม
6	- ครม	- ม - -	- ครม	- ม - -
7	- ครม	- ม - -	- ครม	- ม - -
8	- ทลซ	ทลซม	- ครม	- ม - -
9	- ทลซ	ทลซม	- ครม	- ม - -
10	- ครม	- ม - -	- ครม	- ม - -

จากการวิเคราะห์ในลูกโยนที่ 5 นี้ พบกลุ่มเสียง คร ม X ล ท X (ทางเพียงออบน) ในประโยคที่ 1 ไม่พบการใช้หลุมเสียงหรือ 4th degree ในกลุ่มเสียง คร ม X ล ท X (ทางเพียงออบน) แต่พบหลุมเสียงใน 7th degree ปรากฏในห้องที่ 3,4 ของประโยคที่ 1 และในประโยคที่มีการสะพานเชื่อมเสียงใช้หลุมเสียง ที่เป็น 4th degree และในประโยคที่ 9 มีการใช้สำนวนเชื่อมเสียงผู้แต่งต้องการทำสำนวนกลอนให้อยู่ในเสียงต่ำ และเน้นเสียงที่เป็นลูกตกคือ เสียง มี ซึ่งเป็นเสียงลงจบที่อยู่ใน 3rd degree และทำนองในประโยคที่ 4 – 5 มีการคลี่คลายโดยเน้นที่เสียงลา

นอกจากนี้ยังพบว่ามีการดำเนินทำนอง โดยการซ้ำเสียงในประโยคที่ 6-7 ซึ่งถือเป็นลักษณะเด่นของทำนองเช่นเดียวกับทำนองอื่น ๆ แต่มีความพิเศษคือท้ายประโยคลงจบด้วยลูกตกเสียงมี ด้วยทำนองเดียวกันหมดทั้ง 5 ประโยคคือ / - คร ม / - ม - - /

ลูกโยนที่ 6 เสียงลา (กลุ่มเสียงที่พบคือ ซ ล ท X ร ม X ทางเพียงออล่าง)

ประโยคที่	โน้ตห้องที่ 1	โน้ตห้องที่ 2	โน้ตห้องที่ 3	โน้ตห้องที่ 4
1	- ม - ท	มร - ม	- ล - ซ	ซซ - ล
2	- ม - ท	มร - ม	- ล - ซ	ซซ - ล
3	- - - ล	- - - ซ	- - ลซ	- ลลล
4	- ล - ร	- ล - ล	- ล - ร	- ล - ล
5	- ล - ร	- ล - ล	- ล - ร	- ล - ล

จากการวิเคราะห์ลูกโยนที่ 6 นี้ พบกลุ่มเสียง ซ ล ท X ร ม X (ทางเพียงออล่าง) ซึ่งมีการใช้สะพานเชื่อมเสียง ในห้องที่ 1 ประโยคที่ 1 ในลูกโยนนี้ ไม่พบการใช้หลุมเสียงหรือ 4th degree ในกลุ่มเสียง ซ ล ท X ร ม X (ทางเพียงออบน) และ 7th degree มีการคลี่คลายทำนองเพลงในประโยคที่ 3-5 ซึ่งมีการเน้นเสียง เร ในลักษณะคู่ 4 จนหมดประโยคเพลง นอกจากนี้มีการลงจบในลูกตกเสียงลา ซึ่งเป็น 2nd degree ลักษณะเด่นของลูกโยนนี้คือการใช้สะพานเชื่อมเสียงไปยังประโยคต่อไป

ลูกโยนที่ 7 เสียงฟา (เปลี่ยนระดับเสียงกลับมาเป็นกลุ่มเสียง ร ม ฟ X ล ท X ทางนอก)

วรรคที่	โน้ตห้องที่ 1	โน้ตห้องที่ 2	โน้ตห้องที่ 3	โน้ตห้องที่ 4
1	- ททท	- ล - ท	- ร - ท	- ล - ฟ
2	- ทลฟ	ลฟมร	- ล - ร	- รรฟ
3	- รรฟ	- ล - ท	- ร - ท	- ล - ฟ
4	- - - ฟ	- - - ม	- - ฟม	- ฟฟฟ
5	- ฟ - ท	- ฟ - ฟ	- ฟ - ท	- ฟ - ฟ
6	- ฟ - ท	- ฟ - ฟ	- ฟ - ท	- ฟ - ฟ

จากการวิเคราะห์พบว่ากลุ่มเสียงที่พบในลูกโยนนี้คือ กลุ่มเสียง ร ม ฟ X ล ท X (ทางนอก) และไม่พบการใช้หลุมเสียงหรือ 4th degree และ 7th degree แต่อย่างไร แต่พบการใช้สะพาน

เชื่อมเสียงในประโยคที่ 1 เช่นเดียวกับลูกโยนที่ 7 มีการลงจบด้วยลูกตกเสียงฟา ซึ่งเป็น 3rd degree ในกลุ่มเสียง ร ม ฟ X ล ท X (ทางนอก)

ลูกโยนที่ 8 เสียงมี (กลุ่มเสียงที่พบคือระดับเสียง ร ม ฟ X ล ท X ทางนอก)

ประโยคที่	โน้ตห้องที่ 1	โน้ตห้องที่ 2	โน้ตห้องที่ 3	โน้ตห้องที่ 4
1	- ทลม	- ล - ฟ	- ทลม	- ล - ฟ
2	- ทลร	- ล - ม	- ทลร	- ล - ม
3	- ซฟม	- ฟฟฟ	- ฟมร	- มมม
4	- ซฟม	- ฟฟฟ	- ฟมร	- มมม
5	- ท - ม	- ร - ม	- ฟ - -	ฟมร - ม
6	- ท - ม	- ร - ม	- ฟ - -	ฟมร - ม
7	- ฟ - -	ฟมร - ม	- ฟ - -	ฟมร - ม

จากการวิเคราะห์ระดับเสียงของ ลูกโยนที่ 8 นี้ กลุ่มเสียงที่พบอยู่ในระดับเสียง ร ม ฟ X ล ท X (ทางนอก) ในลูกโยนนี้ไม่พบการใช้หลุมเสียงหรือ 4th degree และ 7th degree ของกลุ่มเสียง ร ม ฟ X ล ท X (ทางนอก) แต่ลักษณะเด่นของโยนนี้คือ การทำทำนองซ้ำเสียง มีการลงจบที่เสียงมี ซึ่งเป็น 2nd degree ของกลุ่มเสียง ร ม ฟ X ล ท X (ทางนอก)

ลูกโยนที่ 9 เสียง โดสูง (กลุ่มเสียงที่พบคือ ค ร ม X ซ ล X ทางเพียงออบน)

ประโยคที่	โน้ตห้องที่ 1	โน้ตห้องที่ 2	โน้ตห้องที่ 3	โน้ตห้องที่ 4
1	- ซ - ค	- ค ร ม	- ลซม	ซมรค
2	- ทลซ	- ล - ซ	- ซ - ซ	- - - ค
3	- ซ - ค	- ร - ม	- ซ - ม	- ร - ค
4	- - - ค	- - - ท	- - คท	- คคค
5	- ค - ฟ	- ค - ค	- ค - ฟ	- ค - ค
6	- ค - ฟ	- ค - ค	- ค - ฟ	- ค - ค

จากการวิเคราะห์ลูกโยนที่ 9 นี้พบว่า มีกลุ่มเสียงที่อยู่ในระดับเสียง ค ร ม X ซ ล X (ทางเพียงออบน) ซึ่งมี การใช้หลุมเสียงที่ 4th degree ในห้องที่ 1,3 ของประโยคที่ 4,6 และ 7th degree ในห้องที่ 1 ของประโยคที่ 2 และห้องที่ 2,3 ในประโยคที่ 4 มีการลงจบที่ลูกตกเสียงโด และ

ในลูกโยนนี้ มีความพิเศษที่มีการผันเสียงให้มีทำนองย้อนทางสูงเป็นลูกโยนสุดท้าย และลูกตกอยู่ใน 1st degree ลักษณะเด่นคือมีการประดิษฐ์ทำนองที่ในกลุ่มระดับเสียงผันเสียงให้สูงแล้วมาคลี่คลาย ตอนท้ายประโยคในเสียงโด และเน้นที่เสียง ฟา เป็นหลัก

หมายเหตุ เนื่องจากในทำนองเพลงตอนท้ายที่น่าจะจัดอยู่ในโยนเสียงที่ 7 และ 8 แต่โบราณจารย์ ท่านไม่นับว่าเป็นโยนเสียงที่ 7 เนื่องจากเป็นเสียงที่โยนกลับไปเสียงเดิมคือเสียง โดและเสียง เร จึงไม่มีการวิเคราะห์

ประโยคที่	โน้ตห้องที่ 1	โน้ตห้องที่ 2	โน้ตห้องที่ 3	โน้ตห้องที่ 4
1	- ซ - ล	- คัคคัค	- มี่ - รี่	- คัคคัค
2	- ซ - ล	- คัคคัค	- มี่ - รี่	- คัคคัค
3	- มี่ - รี่	- คัค - รี่	- มี่ - รี่	- คัคคัค
4	- มี่ - รี่	- คัค - รี่	- มี่ - รี่	- คัคคัค
5	- มี่ - รี่	- คัคคัค	- มี่ - รี่	- คัคคัค
6	รัคคซ	คัคซม	ลซมร	ซมรด
7	- ซ - ค	- ซ - ค	- ซ - ค	- ค - -
8	- ซ - ค	- ซ - ค	- ซ - ค	- ค - -
9	- ซ - ค	- ค - -	- ซ - ค	- ค - -
10	- ซ - ค	- ครม	- มรด	รม - ร
11	- ซซซ	- ล - ท	- ซ - ล	- ททท
12	- ซซซ	ลท - ล	- ซ - ฟ	- ม - ร
13	- ร - ท	ลซ - ร	- ซลท	ลทดร
14	- ครม	รมฟซ	ฟลซฟ	ซฟมร
15	- ร - ซ	- ร - ร	- ร - ซ	- ร - ร
16	- ร - ซ	- ร - ร	- ร - ซ	- ร - ร

เนื้อทำนองหลักมี 2 ช่วงที่ 1 (มี 6 จังหวะหน้าทับไม่ย้อนต้น)

ประโยคที่	ห้องที่ 1	ห้องที่ 2	ห้องที่ 3	ห้องที่ 4
1	- ครม	- ท - ล	- ท - ม	- ร - -
2	- ครม	- ท - ล	- ท - ม	- ร - -
3	- ฟ - ร	- ม - ฟ	- ท - ม	- ร - ท
4	- ชลท	- ล - ฟ	- ล - ล	- ฟมร
5	- ฟ - ร	- ม - ฟ	- ท - ม	- ร - ท
6	- ชลท	- ล - ฟ	- ล - ล	- ฟมร

ในเนื้อทำนองหลักทำนองแรก ใช้กลุ่มเสียง ร ม ฟ X ล ท X หรือ กลุ่มเสียงทางนอก พบว่ามีการใช้หลุมเสียงหรือ 7th degree ในห้องที่ 1 ของประโยคที่ 1 และประโยคที่ 2 และ 4th degree ในห้องที่ 1 ของประโยคที่ 4 และ 6 กลุ่มลูกตกท้ายประโยค ยังคงอยู่ในเสียง เร ซึ่งเป็น 1st degree ที่เป็นการลงจบยังลูกตกเสียง เร เป็นการส่งทำนองเพื่อเข้าทำนองหลักในช่วงทำนองที่ 2 ต่อไป

เนื้อทำนองหลักช่วงที่ 2 มี 12 ประโยค หรือ 24 จังหวะหน้าทับ และมีการย้อนต้น ***

ประโยคที่	ห้องที่ 1	ห้องที่ 2	ห้องที่ 3	ห้องที่ 4
1	- ชลท	- ททท	- ร - ท	- ล-ท
2	- ล-ช	- ชชช	- ล - ท	- ททท
3	- ชลท	- รี่-มี	- ช-มี	- ร - ท
4	- ล-ช	- ชชช	- ล- ท	- ททท
5	- ล-ล -	- ทลฟ	- ล - -	ชฟม-ฟ
6	- ฟมร	- ล-ร	- รรมฟ	- ลลล
7	- ค- ล	- ท-ค	- ฟ-ท	- ล-ฟ
8	- ฟมร	- ล-ร	- รรมฟ	- ลลล
9	- ท-ล	- ทรม	- ฟลม	ฟมรท
10	- ชลท	- ล-ฟ	- ล-ล	- ฟมร
11	- ฟ-ร	- ม-ฟ	- ท-ม	- ร - ท
12	- ชลท	- ล-ฟ	- ล-ล	- ฟมร ***

ในเนื้อทำนองหลักช่วงทำนองที่ 2 พบว่ามีการใช้กลุ่มเสียง 2 กลุ่มเสียงคือ กลุ่มเสียงแรกคือ กลุ่มเสียง ซ ล ท X ร ม X (ทางเพียงออล่าง) และกลุ่มเสียง ร ม ฟ X ล ท (ทางนอก) ซึ่งในทำนองเพลงการเปลี่ยนกลุ่มเสียงทำให้จำนวนกลอนเปลี่ยนไปเป็นการปรับเปลี่ยนอารมณ์เพลงโดยการใช้สะพานเชื่อมเสียง ในประโยคที่ 5 ห้องที่ 4 และมีการลงจบแบบปลายเปิด ในประโยคที่เป็นโยนต่อไปมีการใช้หลุมเสียงใน 4th degree ในห้องที่ 1 ของประโยคที่ 5 และประโยคที่ 7 ของระดับเสียง ซ ล ท X ร ม X (ทางเพียงออล่าง) ในการเปลี่ยนกลุ่มเสียงทำให้จำนวนกลอนมีเสียงสูงต่ำสลับกันไปโดยเฉพาะในประโยคที่ 4 และ 5 มีการเล่นจำนวนกลอนในกลุ่มเสียง ซ ล ท X ร ม X (ทางเพียงออล่าง)

จากการวิเคราะห์ระดับเสียงและลูกตก ในลูกโยนและเนื้อทำนองเพลงกราวใน สองชั้นในทำนองหลัก สามารถสรุปเป็นประเด็นสำคัญดังนี้

1. ทำนองหลักของเพลงกราวใน พบกลุ่มเสียงปัญญามูล ที่ปรากฏในลูกโยน 9 โยนดังนี้

ลูกโยนที่ 1	กลุ่มเสียงที่พบคือ	ด ร ม X ซ ล X	=	ระดับเสียงเพียงออบน
ลูกโยนที่ 2	กลุ่มเสียงที่พบคือ	ด ร ม X ซ ล X	=	ระดับเสียงเพียงออบน
ลูกโยนที่ 3	กลุ่มเสียงที่พบคือ	ร ม ฟ X ล ท X	=	ระดับเสียงทางนอก
ลูกโยนที่ 4	กลุ่มเสียงที่พบคือ	ร ม ฟ X ล ท X	=	ระดับเสียงทางนอก
ลูกโยนที่ 5	กลุ่มเสียงที่พบคือ	ด ร ม X ซ ล X	=	ระดับเสียงเพียงออบน
ลูกโยนที่ 6	กลุ่มเสียงที่พบคือ	ซ ล ท X ร ม X	=	ระดับเสียงทางเพียงออล่าง
ลูกโยนที่ 7	กลุ่มเสียงที่พบคือ	ร ม ฟ X ล ท X	=	ระดับเสียงทางนอก
ลูกโยนที่ 8	กลุ่มเสียงที่พบคือ	ร ม ฟ X ล ท X	=	ระดับเสียงทางนอก
ลูกโยนที่ 9	กลุ่มเสียงที่พบคือ	ด ร ม X ซ ล X	=	ระดับเสียงเพียงออบน

สรุปจำนวนบันไดเสียงที่พบใน 9 โยน ดังนี้

1. ระดับเสียง ด ร ม X ซ ล X (ระดับเสียงเพียงออบน) 4 ลูกโยน
2. ระดับเสียง ร ม ฟ X ล ท X (ระดับเสียงทางนอก) 3 ลูกโยน
3. ระดับเสียง ซ ล ท X ร ม X (ระดับเสียงทางเพียงออล่าง) 2 ลูกโยน

2. ในเนื้อทำนองหลักของเพลงกราวใน ทำนองแรกกลุ่มเสียงที่พบคือ ร ม ฟ X ล ท X (ทางนอก)

ทำนองที่ 2 คือ ซ ล ท X ร ม X (ทางเพียงออล่าง)

3. พบว่ามีการใช้ท่วงทำนองที่เปลี่ยนไป ในลูกโยนที่ 2 ลูกโยนที่ 3 เพื่อให้เกิดความแตกต่างในทำนองเพลง

4. พบว่ามีการใช้สะพานเชื่อมเสียง ในหลายลูกโยน โดยเฉพาะ ในกลุ่มโยนที่ 2 การปรับเปลี่ยน อารมณ์เพลงจาก ลูก โยนเข้าสู่เนื้อทำนอง แสดงถึงความสามารถและความวิจิตรพิสดารในการ ประพันธ์เพลง
5. เมื่อพิจารณาถึงลูกตกของแต่ละกลุ่มโยนพบว่าการตกแต่งทำนองอย่างวิจิตรบรรจง
6. ลักษณะของลูกตกในทุกโยนมีความพิสดารในการเลือกตกแต่งทำนองให้มีการเชื่อมกันอย่างลง ตัวจนเป็นลักษณะเด่นของเพลง
7. ลักษณะทำนองเพลงกราวใน ในตอนท้ายจะกล่าวถึงทำนองลูกโยน ซ้ำอีก 2 เสียงคือเสียง โดกับ เสียงเร ซึ่งเป็นการย้อนเสียงไปหา จุดเริ่มต้นใหม่

2.3 วิเคราะห์จังหวะ

ในเพลงกราวใน สิ่งสำคัญที่เป็นองค์ประกอบอีกอย่างหนึ่งที่มีความ แตกต่างจากเพลงอื่น ๆ ได้แก่เรื่องของจังหวะ

1. จังหวะฉิ่ง

จังหวะฉิ่งในเพลงกราวในจะตีเป็นจังหวะเปิดอย่างเดียวคือ

ฉิ่ง ฉิ่ง ฉิ่ง ฉิ่ง

ลักษณะการตีเช่นนี้ อาจารย์จรัสพล น้อยนิศย์ได้ให้สัมภาษณ์ว่า

“ ด้วยเหตุที่เพลงกราวใน เป็นเพลงหน้าพาทย์ที่มาจากเพลง โหมโรงเย็นฉิ่งจึงตีเป็นลักษณะเดียวกับเพลงกราวใน โหมโรงเย็น ส่วน จะช้าหรือเร็วขึ้นอยู่กับแนวในการบรรเลง”

(จรัสพล น้อยนิศย์, สัมภาษณ์, 6 ธันวาคม 2548)

“การที่ฉิ่งตีในจังหวะเปิด ฉิ่ง ฉิ่ง ฉิ่ง ฉิ่ง อย่างเดียวเข้าใจว่า ตีตามลักษณะไม้กลองที่เป็นไม้เดิน เช่น ไม้กลองของกลองทัดนะ --

-- ค้อม -- ค้อม -- ค้อม -- ค้อม”

(คุณฉวี มีป้อม, สัมภาษณ์, 10 ธันวาคม 2548)

“จังหวะฉิ่งตีขึ้นอยู่กับเสียงเดียว เข้าใจว่าตั้งที่อาจารย์ทางดนตรี ไทยกำหนดและยึดถือปฏิบัติเป็นข้อปฏิบัติมาจนทุกวันนี้”

(จิรัต ภาจนรงค์, สัมภาษณ์, 17 พฤศจิกายน 2548)

จากการสัมภาษณ์เรื่องของจังหวัดจึงเป็นข้อสรุปได้ว่า ในจังหวัดจันทบุรีที่ประกอบเพลงกราวในทั้งทำนองหลักและทางเดี่ยวใช้ตีเป็นจังหวะเปิดอย่างเดียวโดยการตีให้อยู่ในจังหวะที่สม่ำเสมอแต่บังคับให้ช้าเร็วขึ้นอยู่กับแนวในการบรรเลงของผู้บรรเลง

2. จังหวะหน้าทับ

จากการสัมภาษณ์ผู้รู้ทางด้านดนตรีไทย โดยเฉพาะด้านการปฏิบัติเครื่องหนังได้ให้ทัศนะเกี่ยวกับจังหวะหน้าทับในเพลงกราวในทั้งทำนองหลักและทางเดี่ยวดังต่อไปนี้

“เนื่องจากเพลงกราวในสองชั้น ที่นำมาทำทางเดี่ยวเป็นเพลงที่มาจากเพลงหน้าพาทย์และในเพลงหน้าพาทย์มีความพิเศษอยู่ในตัว คีตกวีทางดนตรี จึงสามารถนำมาทำเป็นทางเดี่ยวของเครื่องดนตรีในวงปี่พาทย์และวงเครื่องสาย ซึ่งจากความพิเศษของเพลงกราวในจึงเกิดเป็นเพลงเดี่ยวใหญ่เพลงหนึ่ง เมื่อเป็นเพลงพิเศษปรมาจารย์ด้านดนตรี จึงต้องทำจังหวะให้มีความพิเศษ และลักษณะของตัวทำนอง เพลง มีจังหวะที่ไม่ตายตัว มีความยืดหยุ่นได้ เป็นเพลงลูกโยน ลักษณะของเพลงลูกโยนจะใช้หน้าทับ สองไม้เป็นหลัก และที่ไม่สามารถใช้หน้าทับอื่นได้ ก็เนื่องจากในเนื้อทำนองบังคับ ถ้าเป็นเพลงทั่วไปก็ใช้หน้าทับปรบไก่เป็นหลัก ซึ่งในเพลงทั่วไป ทำนองส่วนใหญ่ มีลูกเท่ามากกว่า ลูกโยนในเพลงลูกเท่าจึงต้องใช้หน้าทับปรบไก่ และลูกโยนใช้หน้าทับสองไม้ ในเพลงกราวในใช้หน้าทับกราวใน แต่เมื่อมาทำเป็นทางเดี่ยวจึงใช้หน้าทับกลมหรือกราวนอก ซึ่งการใช้หน้าทับกลม คำว่ากลมก็มาจากเพลงหน้าพาทย์นั่นเอง การที่เรียกชื่อ จังหวะหน้าทับกลมก็เรียกตามลักษณะชื่อเพลงและเพลงกลมเป็นเพลงหน้าพาทย์ ซึ่งเพลงหน้าพาทย์เป็นเพลงที่มีความเป็นมงคลและศุขยอก บรมครูจึงตั้งชื่อหน้าทับตาม เป็นต้น

เนื่องจากทางเดี่ยวมีความพิเศษในเรื่องเนื้อทำนอง ถ้าใช้หน้าทับกราวในจะไม่เหมาะสมบรมครูโบราณได้สังเกตเห็นแล้วว่า ถ้าใช้หน้าทับกราวในจะทำให้จังหวะในการบรรเลงไม่ดีเท่าที่ควร เพราะจังหวะจะยึด และไม่เดินตามจังหวะ จะโคน แต่ถ้าใช้หน้าทับกลมจะเหมาะสม กับการตีประกอบการบรรเลงเดี่ยวเพราะหน้าทับกลมมีความกระชับ เป็นจังหวะจะโคน ผู้บรรเลงเดี่ยวยเองก็เกิดความสุขใจ เพราะถ้าบรรเลงได้เหมาะสมเข้าจังหวะเพลงก็จะออกมาดี มีความสมบูรณ์ ส่วนการบรรเลงเดี่ยวกราวในของวงเครื่องสาย การที่ใช้โทน-รำมะนาในการตีประกอบ

จังหวะเพราะเหมาะสมกับประเภทของเครื่องมือแล้ว เพราะถ้าเอกLONGTACKหรือ
สองหน้า มาตีให้เครื่องดนตรีในวงเครื่องสายบรรเลงเดี่ยวก็ไม่เหมาะสม”
(สรวุฒน์ ปลื้มปรีชา, สัมภาษณ์, 6 ธันวาคม 2548)

“ในเรื่องของการบรรเลงเพลงโดยทั่วไป เพลงกราวนอกและเพลงกลมจะ
ใช้กระสวนจังหวะเหมือนกัน แตกต่างกัน ที่การใช้ตะโพนหรือกลองทัดเท่านั้น
ถ้ากลองทัดใช้เพลงกราวนอก, เพลงกลมจะใช้จังหวะเหมือนกัน แต่ถ้าตะโพนจะ
ต่างกันเช่น

เพลงกราวนอก

ตะโพน	- ดิง - เห่ง	-- ตุ่มดิง	- เห่ง - ตู๊บ	- เพลง - เห่ง
-------	--------------	------------	---------------	---------------

กลองทัด	-----	--- ต้อม	-- ต้อม -	- ต้อม - ต้อม
---------	-------	----------	-----------	---------------

เพลงกลม

ตะโพน	- ดิง - -	ตะตู๊บเพลงเห่ง	- เห่ง - ตู๊บ	- เพลง - เห่ง
-------	-----------	----------------	---------------	---------------

กลองทัด	-----	--- ต้อม	-- ต้อม -	ต้อม - ต้อม
---------	-------	----------	-----------	-------------

นอกจากนี้มีข้อสังเกตว่าการตีตะโพนไทยและกลองทัด ของสำนักสังคีต และ
วิทยาลัยนาฏศิลป์มีความเหมือนและแตกต่างกันดังนี้
ตะโพนไทย

1. วิทยาลัยนาฏศิลป์ กรมศิลปากร จะมีกระสวนจังหวะเพลงกราวนอก
และกลมเหมือนกันคือ

กลม/กราวนอก	- ดิง-เห่ง	- ตู๊บ- ดิง	- เห่ง - ตู๊บ	- เพลง - เห่ง
-------------	------------	-------------	---------------	---------------

2. สำนักการสังคีตกรมศิลปากร จะมีกระสวนจังหวะระหว่างเพลงกราวนอก
กับเพลงกลมที่แตกต่างกันคือ

กราวนอก	- ดิง - เห่ง	- ตู้บ - ดิง	- เห่ง - ตู้บ	- เพล็ง - เห่ง
---------	--------------	--------------	---------------	----------------

กลม	- ดิง - -	อะตู้บเพล็ง เห่ง	ดิง เห่ง - ตู้บ	- เพล็ง - เห่ง
-----	-----------	------------------	-----------------	----------------

วิทยาลัยนาฏศิลป์ กรมศิลปากรและสำนักการสังคีต ใช้กระสวนจังหวะของ กลองทัดในเพลงกลมเหมือนกันคือ

กลองทัด

กลม/กราวนอก	-----	--- ต้อม	-- ต้อม -	- ต้อม - ต้อม
-------------	-------	----------	-----------	---------------

ส่วนในการบรรเลงทางเดี่ยว ใช้น้ำทับกลองทัด คือน้ำทับที่ดีเพลงกลมและกราวนอก ในทางปี่พาทย์ใช้สองหน้าตีส่วนทางเครื่องสายใช้โทน - รำมะนาตีประกอบการเดี่ยว” (สมเกียรติ ภูมิภักดิ์, สัมภาษณ์, 6 ธันวาคม 2548)

“ จังหวะหน้าทับ เพลงกราวใน ใช้จังหวะของกลองทัดมี 2 ลักษณะคือ

1. จังหวะกลองทัดเพลงกราวใน ในโหมโรงเย็น
2. จังหวะกลองทัดเพลงกลมใช้บรรเลงเดี่ยวเพลงกราวใน

ซึ่งบรมครูโบราณ ได้กำหนดโดยนำหน้าทับกลองทัด ในเพลงกลมที่มีอยู่ในชุด โหมโรงเย็นมาใช้บรรเลงกับการเดี่ยวในทุกเครื่องมือทั้งปี่พาทย์และเครื่องสายประการ สำคัญคือ ต้องการแยกจังหวะหน้าทับให้เห็นชัดเจน และเป็นศักดิ์ศรีของเพลงกราวในปกติ กับกราวในที่เป็นทางเดี่ยว” (จิระพล น้อยนิคย์, สัมภาษณ์, 6 ธันวาคม 2548)

ในหนังสือดนตรีไทยวิเคราะห์ ของมานพ วิสุทธีแพทย์ได้อธิบายถึงจังหวะ หน้าทับกราวใน หน้าทับกลมและหน้าทับกราวนอกดังนี้

เพลงกราวใน

ตะ โพน	- ตู้บ--	- ดิง - ตู้บ	- เพล็ง - เห่ง	- ดิง - -
--------	----------	--------------	----------------	-----------

กลองทัด	-----	--- ต้อม	-- ต้อม -	- ต้อม - ต้อม
---------	-------	----------	-----------	---------------

เพลงกราวนอก

ตะ โปน	- ดิง - เห่ง	-- ตู้บ ดิง	- เห่ง - ตู้บ	- เห่ง - เห่ง
--------	--------------	-------------	---------------	---------------

กลองทัด	----	--- ค้อม	-- ค้อม -	- ค้อม - ค้อม
---------	------	----------	-----------	---------------

เพลงกลม

ตะ โปน	- ดิง --	ตะตู้บ เห่ง	ดิง เห่ง - ตู้บ	- เห่ง - เห่ง
--------	----------	-------------	-----------------	---------------

กลองทัด	----	--- ค้อม	-- ค้อม -	- ค้อม - ค้อม
---------	------	----------	-----------	---------------

(มานพ วิสุทธิแพทย์, 2533: 177-178)

จากข้อมูลที่ได้เกี่ยวกับจังหวะหน้าทับเพลงกราวใน ของผู้รู้ทางด้านดนตรีไทย และจากบทสรุปการวิเคราะห์ของ อาจารย์รุ่งริชา กิจมี ในรายงานการวิเคราะห์เพลงวิชา “วัฒนธรรมการดนตรี” ของมหาวิทยาลัยมหิดล มีความเห็นพ้องกับผู้วิจัยว่า

1. หน้าทับเพลงกราวในเป็นกระสวนจังหวะหน้าทับแบบวน ดีกำกับ ไปกับทำนองเพลงที่มีความยาว 416 ห้องเพลงหรือ 103 จังหวะหน้าทับโดยมีจังหวะหน้าทับหลักที่เรียกว่า หน้าทับเพลงกราวใน และการบรรเลงตลอดทั้งเพลง จะมีการเปลี่ยนหรือสร้างทำนองเปลี่ยนของหน้าทับตะ โปนเพื่อตีสลับไปกำกับจังหวะหน้าทับหลัก

2. กระสวนจังหวะหน้าทับแบบที่เป็นลูกนำขึ้น จะใช้ตีเฉพาะตอนขึ้นเพลงในช่วง 3 ห้องเพลงแรกเท่านั้นทั้งตะ โปนและกลองทัดจะตีแตกต่างจากการตีตามปกติ

3. กระสวนจังหวะหน้าทับเพลงกราวใน ตะ โปนประกอบด้วยเสียง ตู้บ เห่ง พริง เสียงกลองทัดในหนึ่งหน้าทับ ประกอบด้วย 4 เสียงมีลีลาในการบรรเลงสลับและสอดแทรกไปกับตะ โปน กลองทัดจะจบก่อนตะ โปนเล็กน้อยรวมเป็น 1 หน้าทับ

4. หน้าทับเพลงกราวในที่นำมาทำทางเดี่ยวมีความแตกต่างในเรื่องของความเหมาะสมในทำนองเพลง ความสละสลวย และอารมณ์เพลงเพราะถ้าใช้หน้าทับกราวใน ในทางเดี่ยวความรู้สึกกระชับ คึกคักสนุกสนาน เร้าใจในทำนอง เพลงก็ไม่เกิดขึ้น แต่ถ้านำจังหวะหน้าทับกราวนอก (กลม) มาใช้ในทางเดี่ยว จะตีพอดีกับทำนองเพลง มีความสอดคล้องกันอย่างสนิทสนมกลมกลืนทำให้เพลงมีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

2.4 วิเคราะห์กระสวนจังหวะของทำนองเพลง

2.4.1 ข้อกำหนดในการวิเคราะห์กระสวนจังหวะของทำนองเพลง

“ กระสวนจังหวะหมายถึง รูปแบบของจังหวะที่ได้จากทำนองเพลง ซึ่งจะใช้ สัญลักษณ์ X แทนเสียงของทำนองเพลง” (ฐิระพล น้อยนิคย์, 2542: 11)

ในการวิเคราะห์กระสวนจังหวะของทำนองเพลงกราวใน ผู้วิจัยได้แบ่งโน้ตตามจังหวะหน้าทับ คือ 1 จังหวะหน้าทับ (4 ห้องเพลง) เท่ากับหนึ่งประโยคเพลงดังนี้

กระสวนจังหวะของทำนองเพลง

- XXX	-X-X	- X-X	-X-X
-------	------	-------	------

ทำนองเพลง

- ครม	- ซ - ล	- ซ - ค	- ค - ค
-------	---------	---------	---------

2.4.2 กระสวนจังหวะของทำนอง เพลงกราวใน สองชั้น

จากการวิเคราะห์กระสวนจังหวะของทำนองเพลงกราวใน ทำนองหลักในแต่ละลูกโยนมีลักษณะดังต่อไปนี้

ลูกโยนที่ 1 กระสวนจังหวะที่พบได้แก่

รูปแบบที่ 1

XXXX	XXXX	XXXX	XXXX
------	------	------	------

รูปแบบที่ 2

- XXX	-X-X	-X-X	-X-X
-------	------	------	------

รูปแบบที่ 3

- X - X	- X - X	- X - X	- X - X
---------	---------	---------	---------

ลูกโยนที่ 2

รูปแบบที่ 1

- X - X	- XXX	- XXX	XX - X
---------	-------	-------	--------

รูปแบบที่ 2

- X - X	XX - X	- X - X	- X - -
---------	--------	---------	---------

รูปแบบที่ 3

- X - X	- X - X	- X - X	- X - X
---------	---------	---------	---------

รูปแบบที่ 4

- XXX	- X X X	- X - X	- XXX
-------	---------	---------	-------

รูปแบบที่ 5

- XXX	XXXX	XXXX	XXXX
-------	------	------	------

ลูกโยนที่ 3

รูปแบบที่ 1

- X - X	XX - X	- X - X	- X - -
---------	--------	---------	---------

รูปแบบที่ 2

- X - X	- X - X	- X X X	- X - X
---------	---------	---------	---------

รูปแบบที่ 3

- X - X	- X - X	- X - X	- X - X
---------	---------	---------	---------

รูปแบบที่ 4

- X X X	- X - X	X - X	- X - -
---------	---------	-------	---------

ลูกโยนที่ 4

รูปแบบที่ 1

- X - X	- X - X	- X X X	- X - X
---------	---------	---------	---------

รูปแบบที่ 2

- X X X	- X X X	- X X X	- X - X
---------	---------	---------	---------

ลูกโยนที่ 5

รูปแบบที่ 1

- X X X	- X - -	X X X -	- X - -
---------	---------	---------	---------

รูปแบบที่ 2

- X X X	X X X X	- X X X	- X - -
---------	---------	---------	---------

รูปแบบที่ 3

- X X X	X - - -	- X X X	X - - -
---------	---------	---------	---------

รูปแบบที่ 4

- X - X	- X - -	X X X - X	- X X X
---------	---------	-----------	---------

รูปแบบที่ 5

- X - X	- X - X	- X - X	- X - X
---------	---------	---------	---------

รูปแบบที่ 6

- - X X	- X - X	- X - X	- X - X
---------	---------	---------	---------

รูปแบบที่ 7

- - - X	- - - X	- - X X	- X X X
---------	---------	---------	---------

ลูกโยนที่ 6

รูปแบบที่ 1

- X - X	XX - X	- X - X	XX - X
---------	--------	---------	--------

รูปแบบที่ 2

- X - X	- X - X	- X - X	- X - X
---------	---------	---------	---------

รูปแบบที่ 3

- X - -	XX - X	- X - X	- X - X
---------	--------	---------	---------

รูปแบบที่ 4

- - - X	- - - X	- - XX	- X X X
---------	---------	--------	---------

ลูกโยนที่ 7

รูปแบบที่ 1

- X XX	- X - X	- X - X	- X - X
--------	---------	---------	---------

รูปแบบที่ 2

- X XX	XX XX	- X - X	- X XX
--------	-------	---------	--------

รูปแบบที่ 3

- X - X	- X - X	- X - X	- X - X
---------	---------	---------	---------

ลูกโยนที่ 8

รูปแบบที่ 1

- XXX	- X - X	- XXX	- XXX
-------	---------	-------	-------

รูปแบบที่ 2

- XXX	- XXX	- XXX	- XXX
-------	-------	-------	-------

รูปแบบที่ 3

-X - X	-X - X	- X --	XX- X
--------	--------	--------	-------

รูปแบบที่ 4

--- X	XX - X	- X --	XX - X
-------	--------	--------	--------

ลูกโยนที่ 9

รูปแบบที่ 1

- X --	--- X	-- XX	-X XX
--------	-------	-------	-------

รูปแบบที่ 2

- X --	XX - X	- X --	-X - X
--------	--------	--------	--------

รูปแบบที่ 3

-X - X	-X XX	-X XX	XXXX
--------	-------	-------	------

รูปแบบที่ 5

- X - X	- X - X	- X - X	- X - X
---------	---------	---------	---------

หมายเหตุ ในทำนองเพลงคอนท้ายที่น่าจะจัดอยู่ในโยนเสียงที่ 7 แต่โบราณจารย์ท่านไม่นับว่าเป็นโยนเสียงที่ 7 เนื่องจากเป็นเสียงที่โยนกลับไปเสียงเดิมคือเสียง เร ดังนั้นผู้วิจัยจะไม่กล่าวถึงในที่นี้แต่จะขอกกล่าวถึง โยนที่ 1 - 6 และเนื้อทำนองดังนี้

กระสวนของเนื้อทำนองทำนองท่อน 1 (ช่วงที่ 1 ไม่ย้อนต้น)

รูปแบบที่ 1

- XXX	-X -X	- X - X	- X --
-------	-------	---------	--------

รูปแบบที่ 2

- XXX	-X -X	- X - X	- XXX
-------	-------	---------	-------

รูปแบบที่ 3

- X- X	-X-X	-X-X	-X-X
--------	------	------	------

กระสวนจังหวะของเนื้อทำนองหลักท่อนที่ 1 (ช่วงที่ 2 ย้อนต้น)

รูปแบบที่ 1

- X- X	-XXX	-X-X	-XXX
--------	------	------	------

รูปแบบที่ 2

- X- X	-X-X	-X-X	-X-X
--------	------	------	------

รูปแบบที่ 3

- X- X	-XX	-X- -	XXX-X
--------	-----	-------	-------

รูปแบบที่ 4

- X- X	-XXX	-XXX	XXXX
--------	------	------	------

รูปแบบที่ 5

-X- X	-X-X	-X-X	-XXX
-------	------	------	------

รูปแบบที่ 6

- XXX	-XXX	-X-X	-X-X
-------	------	------	------

จากการวิเคราะห์กระสวนจังหวะ ของเพลงกราวใน ทำนองหลักพบว่าในแต่ละลูกโยนและในเนื้อทำนองหลักท่อนที่ 1 ทั้งสองช่วง มีกระสวนจังหวะอยู่หลายรูปแบบ และ พบว่าหลายประโยคเพลงมีการขึ้นต้นกระสวนจังหวะที่เหมือนกันในท่อนที่ 1 จากนั้นมีการแตกรายละเอียดออกไปในหลายลักษณะซึ่งแสดงความแตกต่าง ในลักษณะที่วิจิตรพิสดาร นอกจากนี้รูปแบบกระสวนจังหวะที่ถูกนำมาใช้มากที่สุดคือ กระสวนจังหวะในการดำเนินทำนอง ของโน้ตสองเสียงต่อหนึ่งห้องเพลง ซึ่งเป็นปกติในลักษณะการดำเนินทำนองของทำนองหลักที่ยืดจังหวะห่าง ๆ ส่วนมากไม่มีการแปรทางหรือเก็บละเอียด ดังรูปแบบกระสวนจังหวะดังนี้

ตัวอย่างรูปแบบกระสวนจังหวะที่พบมากที่สุด

-X-X	-X-X	-X-X	-X-X
------	------	------	------

นอกจากนี้จากการวิเคราะห์กระสวนจังหวะของท่านองเพลงพบว่า มีกระสวนจังหวะที่เหมือนกันในแต่ละลูกโยนดังต่อไปนี้

ลูกโยนที่ 1 มีกระสวนจังหวะที่เหมือนกัน คือ ชุคที่ 1 ประโยคที่ 2,3,4 ชุคที่ 2 ประโยคที่ 5,6 ดังนี้

กระสวนจังหวะชุคที่ 1

XXXX	XXXX	XXXX	XXXX
------	------	------	------

ท่านองเพลงที่มีกระสวนจังหวะเหมือนกันได้แก่
ประโยคที่ 2

ร ค ล ช	ค ล ช ม	ล ช ม ร	ช ม ร ค
---------	---------	---------	---------

ประโยคที่ 3

ม ค ร ม	ช ร ม ช	ร ม ช ล	ค ช ล ค
---------	---------	---------	---------

ประโยคที่ 4

ร ค ล ช	ค ล ช ม	ล ช ม ร	ช ม ร ค
---------	---------	---------	---------

กระสวนจังหวะชุคที่ 2

ประโยคที่ 5,6

-X-X	-X-X	-X-X	-X--
------	------	------	------

ท่านองเพลงที่มีกระสวนจังหวะเหมือนกันได้แก่
ประโยคที่ 5 และ 6 (ท่านองเพลงเดียวกัน)

-ช-ค	-ช-ค	-ช-ค	-ค--
------	------	------	------

ลูกโยนที่ 2 มีกระสวนจังหวะที่เหมือนกัน คือ ประโยคที่ 6,7 ดังนี้

กระสวนจังหวะ

ประโยคที่ 6,7

- X - X	- X - X	- X - X	- X -
---------	---------	---------	-------

ทำนองเพลงที่มีกระสวนจังหวะเหมือนกันได้แก่

ประโยคที่ 6,7 (ทำนองเดียวกัน)

- ร - ซ	- ร - ร	- ร - ซ	- ร - ร
---------	---------	---------	---------

ลูกโยนที่ 3 มีลักษณะของกระสวนจังหวะที่เหมือนกันได้แก่

ประโยคที่ 1,2

- XXX	- X - X	- X - X	- X --
-------	---------	---------	--------

ทำนองเพลงที่มีกระสวนจังหวะเหมือนกันได้แก่

ประโยคที่ 1,2 (ทำนองเดียวกัน)

- ครม	- ท-ถ	- ท-ม	- ร--
-------	-------	-------	-------

ลูกโยนที่ 4 มีลักษณะกระสวนจังหวะที่เหมือนกัน 2 ชุด คือชุดที่ 1 ประโยคที่

1,ชุดที่ 2 ประโยคที่ 3,4

ชุดที่ 1 ลักษณะของกระสวนจังหวะที่เหมือนกันได้แก่

ประโยคที่ 1,2

-X-X	- X-X	- XXX	- X-X
------	-------	-------	-------

ทำนองเพลงที่มีกระสวนจังหวะเหมือนกันได้แก่

ประโยคที่ 1,2 (ทำนองเดียวกัน)

-ฟ - ม	- ร - ท	- ซลท	- ร - ท
--------	---------	-------	---------

ชุดที่ 2 ลักษณะของกระสวนจังหวะที่เหมือนกันได้แก่

ประโยคที่ 3,4

-XXX	-X-X	-XXX	-X-X
------	------	------	------

ทำนองเพลงที่มีกระสวนจังหวะเหมือนกันได้แก่

ประโยคที่ 3,4 (ทำนองเดียวกัน)

- มรล	- ร - ท	- มรล	- ร - ท
-------	---------	-------	---------

ลูกโยนที่ 5 มีลักษณะกระสวนจังหวะที่เหมือนกัน 3 ชุด คือชุดที่ 1 ประโยค
ที่ 4,5 ชุดที่ 2 ประโยคที่ 6,7 และชุดที่ 3 ประโยคที่ 8,9

ชุดที่ 1 ลักษณะของกระสวนจังหวะที่เหมือนกันได้แก่

ประโยคที่ 4,5

-X-X	-X-X	-X-X	-X-X-
------	------	------	-------

ทำนองเพลงที่มีกระสวนจังหวะเหมือนกันได้แก่

ประโยคที่ 4,5 (ทำนองเดียวกัน)

- ม - ล	-ม- ม	- ม - ล	-ม- ม
---------	-------	---------	-------

ชุดที่ 2 ลักษณะของกระสวนจังหวะที่เหมือนกันได้แก่

ประโยคที่ 6,7

-XXX	-X--	-XXX	-X--
------	------	------	------

ทำนองเพลงที่มีกระสวนจังหวะเหมือนกันได้แก่

ประโยคที่ 6,7 (ทำนองเดียวกัน)

- ครม	-ม--	-ครม	-ม--
-------	------	------	------

ชุดที่ 3 ลักษณะของกระสวนจังหวะที่เหมือนกันได้แก่

ประโยคที่ 8,9

-XXX	-XXX	-XXX	-X--
------	------	------	------

ทำนองเพลงที่มีกระสวนจังหวะเหมือนกันได้แก่

ประโยคที่ 8,9 (ทำนองเดียวกันทั้ง 2 ประโยค)

-ทลช	ทลชม	- ครม	-ม--
------	------	-------	------

ดูโยนที่ 6 ลักษณะของกระสวนจังหวะที่เหมือนกันได้แก่
ประ โยคที่ 6,7

- X - X	- X - X	- X - X	- X - X
---------	---------	---------	---------

ทำนองเพลงที่มีกระสวนจังหวะเหมือนกันได้แก่
ประ โยคที่ 6,7 (ทำนองเดียวกัน)

- ล - ร	- ล - ล	- ล - ร -	- ล - ล
---------	---------	-----------	---------

ดูโยนที่ 7 ลักษณะของกระสวนจังหวะที่เหมือนกันได้แก่ ชุดที่ 1 ประ โยคที่
1,3 ชุดที่ 2 ประ โยคที่ 5,6

ชุดที่ 1 ประ โยคที่ 1,3

- XXX	- X - X	- X - X	- X - X
-------	---------	---------	---------

ทำนองเพลงที่มีกระสวนจังหวะเหมือนกันได้แก่

ชุดที่ 1 ประ โยคที่ 1

- ททท	- ล - ท	- ร - ท	- ล - ฟ
-------	---------	---------	---------

ประ โยคที่ 2

- รรฟ	- ล - ท	- ร - ท	- ล - ฟ
-------	---------	---------	---------

ชุดที่ 2 ลักษณะของกระสวนจังหวะที่เหมือนกันได้แก่
ประ โยคที่ 5,6

- X - X	- X - X	- X - X	- X - X
---------	---------	---------	---------

ทำนองเพลงที่มีกระสวนจังหวะเหมือนกันได้แก่

ประโยคที่ 5,6 (ทำนองเดียวกัน)

- ฟ - ท	- ฟ - ฟ	- ฟ - ท	- ฟ - ฟ
---------	---------	---------	---------

ลูกโยนที่ 8 ลักษณะของกระสวนจังหวะที่เหมือนกันได้แก่ ชุดที่ 1 ประโยคที่ 1,2 ชุดที่ 2 ประโยคที่ 3,4 ชุดที่ 3 ประโยคที่ 5,6

ชุดที่ 1 ประโยคที่ 1,2 (กระสวนจังหวะเหมือนกัน)

- XXX	- X - X	- XXX	- XXX
-------	---------	-------	-------

ทำนองเพลงที่มีกระสวนจังหวะเหมือนกันได้แก่
ประโยคที่ 1

- ทลม	- ล - ฟ	- ทลม	- ล - ฟ
-------	---------	-------	---------

ประโยคที่ 2

- ทลร	- ล - ม	- ทลร	- ล - ม
-------	---------	-------	---------

ชุดที่ 2 ประโยคที่ 3,4 (กระสวนจังหวะเหมือนกัน)

-XXX	-XXX	-XXX	-XXX
------	------	------	------

ทำนองเพลงที่มีกระสวนจังหวะเหมือนกันได้แก่
ประโยคที่ 3, 4 (ทำนองเดียวกัน)

- ทลร	- ล - ม	- ทลร	- ล - ม
-------	---------	-------	---------

ชุดที่ 3 ประโยคที่ 5,6 (กระสวนจังหวะเหมือนกัน)

-X - X	-X - X	- X - -	XX - X
--------	--------	---------	--------

ทำนองเพลงที่มีกระสวนจังหวะเหมือนกันได้แก่
ประโยคที่ 5, 6 (ทำนองเดียวกัน)

- ท - ม	- ร - ม	- ฟ - -	ฟมร - ม
---------	---------	---------	---------

ดูโยนที่ 9 ลักษณะของกระสวนจังหวะที่เหมือนกันได้แก่ ชุดที่ 1 ประโยคที่ 3,5,6
(ชุดที่ 1 ประโยคที่ 3,5,6 กระสวนจังหวะเหมือนกัน)

- X- X	- X- X	- X- X	- X- X
--------	--------	--------	--------

ลักษณะของท่านองเพลงที่มีกระสวนจังหวะเหมือนกัน

ประ โยคที่ 3

- ซ - ค	- ร - ม	- ซ - ม	- ร - ค
---------	---------	---------	---------

ประ โยคที่ 5,6 (ท่านองเดียวกัน)

. - ค - ฟ	- ค - ค	- ค - ฟ	- ค - ค
-----------	---------	---------	---------

หมายเหตุ ในท่านองเพลงตอนท้ายที่น่าจะจัดอยู่ในโยนเสียงที่ 7 แต่โบราณจารย์ท่านไม่นับว่าเป็น โยนเสียงที่ 7 เนื่องจากเป็นเสียงที่ โยนกลับไปเสียงเดิมคือเสียง เร นั้นผู้วิจัยจะไม่กล่าวถึงในที่นี้แต่จะขอกกล่าวถึงโยนที่ 1-6 และเนื้อท่านองเท่านั้น

กระสวนจังหวะของท่านองเพลงกราวใน ทร้องหลักท่อนที่ 1 ช่วงที่ 1 (ไม่ย้อนคืน) ที่มีลักษณะเหมือนกันได้แก่

ลักษณะกระสวนจังหวะของท่านองเพลงที่เหมือนกัน

ประ โยคที่ 1,2

XXX	X- X	-X- X	-X--
-----	------	-------	------

ประ โยคที่ 3,5

-X-X	-X-X	-X-X	-X-X
------	------	------	------

ประ โยคที่ 4,6

-XXX	- X -X	- X- X	-XXX
------	--------	--------	------

ท่านองเพลงที่มีกระสวนจังหวะเหมือนกันได้แก่

ประโยคที่ 1,2 (ทำนองเดียวกัน)

- ครม	- ท - ล	- ท - ม	- ร - -
-------	---------	---------	---------

ประโยคที่ 3,5 (ทำนองเดียวกัน)

- ฟ - ร	- ม - ฟ	- ท - ม	- ร - ท
---------	---------	---------	---------

ประโยคที่ 4,6 (ทำนองเดียวกัน)

- ชลท	- ล - ฟ	- ล - ล	- ฟมร
-------	---------	---------	-------

กระสวนของเนื้อทำนองหลักท่อนที่ 1 วรรคที่ 2 (ย้อนคืน)

จากการวิเคราะห์กระสวนจังหวะของทำนองเพลงกราวใน ทำนองหลักท่อนที่ 1 ช่วงที่ 2 ที่มีลักษณะเหมือนกันคือ

ลักษณะกระสวนจังหวะของทำนองเพลงที่เหมือนกัน

ประโยคที่ 7,11

- - XX	- X-X	-X-X	-X-X
--------	-------	------	------

ประโยคที่ 6,8

-XXX	- X-X	-XXX	-XXX
------	-------	------	------

ทำนองเพลงที่มีกระสวนจังหวะเหมือนกันได้แก่

ประโยคที่ 7

- ค- ล	- ท-ค	- ฟ-ท	- ล- ฟ
--------	-------	-------	--------

ประโยคที่ 11

- ฟ- ร	- ม- ฟ	- ท-ม	- ร-ท
--------	--------	-------	-------

ประโยคที่ 6,8 (ทำนองเดียวกัน)

- ฟ ม ร	- ล- ร	- ร ม ฟ	- ล ล ล
---------	--------	---------	---------

จากการวิเคราะห์ในเนื้อทำนองหลักเพลงกราวใน มีข้อสังเกตว่ากระสวนจังหวะของประโยคเพลงในท่อนที่ 1 ช่วงที่ 1 (ไม่ย้อนต้น) มีกระสวนทำนองที่เหมือนกัน 3 ชุดคือชุดที่ 1 ประโยคที่ 1, 2 ชุดที่ 2 ประโยคที่ 3, 5 ชุดที่ 3 ประโยคที่ 4, 6 และในทำนองหลักท่อนที่ 1 ช่วงที่ 2 (กลับต้น) ในประโยคคู่ 2, 4, 6, 8, 10, 12 มีกระสวนจังหวะเดียวกันลักษณะเหมือนกันทุกประการแตกต่างกันในส่วนของเนื้อทำนองเพลง ส่วนในประโยคคู่ พบว่ากระสวนจังหวะต่างกันโดยสิ้นเชิง จึงเป็นที่ประจักษ์ว่า ในการประพันธ์เพลงในลักษณะนี้ ประพันธ์มีความคิดสร้างสรรค์ที่ดีเยี่ยม สามารถตกแต่งสำนวนกลอนได้อย่างสละสลวย และจากการวิเคราะห์ความเหมือนกัน และความแตกต่างกันของกระสวนจังหวะในทุกประโยคของลูกโยนทั้งหมดสามารถสรุปได้ดังนี้

1. ประโยคต่าง ๆ ของแต่ละลูกโยนมีลักษณะที่เหมือนกันทั้งต้นและท้ายประโยค นอกจากนี้การขึ้นต้นประโยคเพลงในห้องที่ 1 ในหลาย ๆ ประโยค ทั้งที่เป็นลูกโยนและเนื้อทำนองหลัก มีลักษณะที่เหมือนกันแล้วกลับแตกต่างละเอียดในห้องที่ 2, 3, 4 ซึ่งเป็นความแตกต่างที่มีความวิจิตรพิสดารในทำนองเพลง
2. บางประโยคมีความพิเศษ ในเรื่องการประดิษฐ์ทำนองที่มีกระสวนจังหวะเป็นกลุ่มโน้ตสะบัด กลุ่มโน้ตดำเนินกลอนปกติ และกลุ่มดำเนินทำนองหลักทั่วไป
3. เมื่อพิจารณาในรูปแบบจังหวะการลงลูกตกของทำนองมีทั้งลูกตกที่ตกตามจังหวะและลูกตกก่อนจังหวะ ซึ่งถือเป็นความสามารถและภูมิปัญญาของผู้ประพันธ์
4. เป็นข้อสังเกตว่าท้ายประโยคของโยนทุกโยน มีลักษณะกระสวนจังหวะที่เหมือนกันคือมีลักษณะที่ยืนอยู่ในจังหวะเดียวอย่างสม่ำเสมอ
5. ในเนื้อทำนองหลักมีบางประโยคที่ลักษณะกระสวนจังหวะคล้ายลูกโยนและพบว่าในทำนองหลักทำนองที่ 2 มีกระสวนจังหวะที่เหมือนกันในประโยคคู่ทุกประโยคและมีความแตกต่างกันในประโยคคู่